

Den spanske originaltitel:
Por qué dejé el catolicismo.

Den franske utgavens tittel: Pourquoi ai-
je quitté le catholicisme ? Oversatt til
svensk av Arthur Sundstedt (Til norsk
ved Selma Lerberg.) Copyright by
Filadelfiaforlaget A/S, Oslo.

Printed in Norway: Johansen
& Nielsen, Oslo.

INNHold

	Side
Forord til den svenske utgaven	7
Forord til den spanske utgaven	11
Hvorfor jeg forlot katolisismen	21
Pavens ufeilbarhet	27
Nødvendigheten av en synlig kirke	45
Enhet	48
Tradisjonen	51
Maria — vår mor	56
Menneskelige forskrifter	68
Gudstjenesten på latin	68
Nattverdsfasten	74
Skriftemålet	76
Det kirkelige sølibatet	81
Sluttord	86
Et selvforsvar	92
Vitnesbyrd av Luis Padrosa for den kristne menig- heten i Tarrasa	100
Epilog. Av Norman Porter	111

Forord til den svenske utgaven

Luis Padrosas omvendelse til den evangeliske kristendommen er kanskje en av de mest betydningsfulle hendelser i vår tid. Den tyske munken Martin Luthers omvendelse på 1500-tallet ble utgangspunktet for den store og underfulle reformasjonen i Europa. Og i dag er den kjente spanske jesuittens omvendelse kanskje innledningen til en ny reform — det er allerede mange tegn som tyder på det — og mange romersk-katolske presters omvendelse i hele verden.

Luis Padrosa var en av de mest framstående teologene og predikantene i den mektige jesuittordenen i Spania. Hans veltalenhet samlet store skarer. Han var også velkjent i vitenskapelige kretser i egenskap av viseordfører i verdenskomitéen for katolske psykologer og psykiatikere.

For fire år siden besluttet de spanske kardinalene og biskopene å foreta en omfattende kampanje i hele landet for å gjøre slutt på det som de kalte «det fryktelige protestantiske kjetteriet» en gang for alle. Luis Padrosa henga seg med

stor iver i denne kampen. Han ville overbevise protestantene om deres villfarelse. Han ville kjempe mot dem på deres eget felt — på Bibelens hellige felt. Men etter en lang og smertelig samvittighetskrise ble han tvunget til å kapitulere uten vilkår. «Den hellige Skrift har beseiret meg,» ropte han ut i sitt rystende vitnesbyrd. Og så forlot han den katolske kirken.

Med freidig mot som er verdig den kristne menighetens medlemmer, avla han sitt vitnesbyrd i en liten evangelisk kirke i Nord-Spania. Og det gjorde han til tross for den alvorlige risiko som han utsatte seg for, for ifølge inkvisisjonens lover, som fremdeles er virksomme i Spania, «fortjener en kjetter å bli borttrykket fra de levendes land gjennom døden».

Han skrev denne boka like før sin omvendelse, og i den forklarer han *hvorfor* han måtte — for sin samvittighets skyld være tro mot det lys han hadde fått — forlate den katolske kirken. Den har allerede vakt stor oppsikt i Spania og i hele verden. Hans argumentering er ganske enkelt helt uimotståelig; han tilbakeviser alle sofismer i den katolske kirken og viser klart at den styrter mot avgrunnen ved de dogmene som er offentliggjort i det siste, og dem som de er i ferd med å utarbeide.

Boka er blitt lest av tusenvis av folk i alle samfunnsklasser og også blant presteskapet, til tross for bannlysning og den ordre som biskopene i Spania utferdiget om å ta vare på og ødelegge

hvert eksemplar en kunne få tak i av den. De som har vært for fattige til å kjøpe den vesle utgaven, har tilbrakt hele netter med å skrive den av — så uendelig stor er lengselen og tørsten etter sannheten i dette land i dag der reformasjonen ble kvalt i blod for fire hundre år siden. Mange prester som har lest boka, har i sin tur forlatt den romerske kirken, tross alle trusler og all baktalelse. Blant disse må en nevne en annen berømt jesuitt, en lærer ved et katolsk universitet.

Herrens velsignelser hviler over dette lille skrift som allerede er oversatt til engelsk, nederlandsk og fransk (det er allerede blitt solgt i 15 000 eksemplarer¹ på fire måneder i Frankrike, Belgia og Sveits). Oversettelser til tysk, italiensk, dansk og tsjekkisk er under arbeid. En av de mest framstående personlighetene innen den katolske kirken har nylig erklært at «for den katolske kirken er dette den farligste boka som er utgitt siden 1500-tallet».

Vi er overbevist om at denne utgaven av boka skal bidra på sin måte til å opplyse mange menneskesjeler og å *åpne øynene* på mange for den romersk-katolske faren. Den katolske kirken anstrenger seg i sannhet for å vinne igjen det feltet den tapte for fire hundre år siden. Og Sverige er et av de landene som Vatikanet sikter mest på. I Skandinavia opptrer katolisismen under et mer forførrersk og bedragersk skinn, her prøver

¹ Dette tallet ble oppgitt i juni måned 1953. Siden den tid er det blitt trykt nye opplag.

den å fortrylle med sin estetikk og filosofi, prøver å gjøre inntrykk med sin prakt og sin inntagende måte å være på og gjennom sin falske statistikk. Den rygger imidlertid ikke tilbake for å sverte ned systematisk de land den vil erobre. Når en leser Luis Padrosas bok, vil en få se den katolske kirkes «virkelige ansikt», og den vil bidra til å bevare dette land fra den fare som lurar så forrædersk. Måtte denne bok bli en spore for alle kristne i Sverige til å våke og be! Og må så Herren rikelig velsigne spredningen av denne lille boka til hans ære og menneskenes beste.

Paris i juni 1953.

Angel Béart,
f. t. lærer ved et katolsk
presteseminar i Frankrike.

Forord til den spanske utgaven

«Og Guds ord hadde framgang, og tallet på disiplene i Jerusalem økte sterkt, og en stor mengde av prestene ble lydige mot troen» (Ap. gj. 6, 7).

Ovenstående ord er en fortsettelse av de første skildringene om forfølgelsen mot urkristendommen. Historien gjentar seg. Interessen for den kristne troen vokser proporsjonalt med den motstand den møter, og denne interessen fengsler også fiendene selv. De selvmotsiende og ærekrenkende anklager som rettes mot en idé, innbyr til en undersøkelse av grunnen for denne opposisjon og til et objektivt studium av læren. Når det viser seg at disse angrep er urettferdige — slik som tilfellet var med hedningenes beskyldninger mot kristendommen — blir resultatene i alminnelighet akkurat det motsatte av det motstanderne hadde ventet.

Det er på samme måte i Spania. Den nåværende regjering påbød en betydelig begrensning av den toleransen som de evangeliske kristne

i dette landet har nytt i mer enn hundre år. Det var nok til at det katolske presteskapet beklaget seg høylydt (egentlig: «rope i himmelens sky»). De oversvømte straks med hyrdebrev og flammende artikler som gjorde regjeringen nødt til å begrense enda mer den snau toleransen som loven hadde gitt. Og hva ble følgen av dette? Den spanske evangeliske kristendommen har fått enda større framgang og har vunnet enda større seirer i løpet av de to siste årene enn den har gjort siden Cipriano Tornos ble omvendt for om lag 75 år siden. Han var dronning Isabella ITs skriftefar, en ærverdig pater.

Som en følge av denne urettferdige og overdrevne antiprotestantiske kampanje trenger evangeliets lys fram og vinner til og med ansette medlemmer innen det romersk-katolske presteskapet. Mange ateister og likegyldige har også fått interesse for de evangeliske møtene. Det har skjedd særlig i de store byene, der de ikke er så redd prestenes represalier, men det har også forekommet på steder som en skulle tro var uinntagelige.

Den første oppsiktsvekkende hendelsen var da den ærverdige pater Carrillo de Albornoz ble omvendt. Han var generalsekretær for Maria-brorskapet i Spania og siden i hele verden. Som jesuitt dro han fra Spania til Rom. Siden forsvant han fra den katolske scenen på en mystisk måte, men han viste seg igjen i Genève eller i en evangelisk kirke i Calvins by. Der tok han offentlig avstand fra den katolske troen. Den

kosmopolitiske byen verner et av reformasjonens vakreste monument med kjennemerket «Post Tenebras Lux» (Lys etter mørke) i en av parkene. Den tok nå imot den berømte spanske presten som erklærte at han var gått over til Kristi evangeliums strålende lys. Han kom fra mørket i en kristendom som var hindret av mellommenn, forvansket og neddyngnet av menneskelige dogmer og læresetninger som var ukjente i den apostoliske kristendommen.

I det samme året, 1950, fulgte mange prester hans eksempel. De var fra forskjellige fylker i Spania (Gerona, Mallorca osv.).

Og nå har den ærverdige pater Luis Padrosa overrasket sine nærmeste og andre med sin omvendelse til den evangeliske kristendommen. Han er grunnleggeren av Loyola-instituttet, psykiatriker, en velkjent foredragsholder og stortaler.

Det har vært et ubeskrivelig offer for menn med slik intellektuell kraft som pater Padrosa og pater Carrillo de Albornoz å ta en slik beslutning. Det er bare den som kjenner det spanske folkets følsomme temperament, og som har bodd i dette land i mange år, som kan gjøre seg en forestilling om det. For der er katolisismen alt, og den evangeliske kristendommen er gjenstand for alt hat og all slags plaging. Den evangeliske kristendommen teller knapt noen tusen innvidde blant arbeiderklassen i Spania, og den er for-

aktet av aristokratiet. Når en tenker på det, må en spørre seg selv hvordan den har kunnet vinne disse framstående menneskene innen selve det katolske presteskapet.

Forklaringen på det er imidlertid logisk og forståelig. For den rett-troende katolikken er det nesten umulig å bytte religion, for frykten for å falle i synd hindrer ham fra å hengi seg til noen slags undersøkelse på troens område. Han må ha en absolutt tillit til sin kirke for ikke å begå en dødssynd. Når en bok som behandler et religiøst emne, kommer i hans hender, ser han derfor først og fremst etter om den er forsynt med den nådige tillatelsen fra den biskoplige sensuren «Nihil obstat» (= intet hindrer — alle bøker om religiøse emner må være forsynt med denne tillatelse). På den måten unngår han tvilen, men følgen blir at han stenger seg selv inne i en farlig sirkel, for han blir ikke i stand til å diskutere disse spørsmål med andre, og ved det blir han uduelig til å kunne skille ut det som er sant når det gjelder den kristne tro.

Denne begrensning forekommer ikke i samme utstrekning for presteskapets medlemmer, for de er religionens forsvarere, og da er det helt naturlig at de til en viss grad prøver å få vite noe om det som de er skyldig til å bekjempe. Men mange prester har en viss frykt som hindrer dem fra å lese en «kjettersk» bok eller å ha en samtale med en protestant uten biskopens tillatelse, og det får de sjelden.

Men en slik overtroisk frykt var ikke forenlig med slike personligheter som generalsekretæren for Maria-brorskapet eller den ærverdige Luis Padrosa. De hadde ikke noe å frykte, og de var så godt inne i teologi og katolsk forsvars- og bevismaterialer, så til å begynne med trodde de ikke at slike menn kunne falle fra sin tro fordi om de tillot seg å undersøke litt av læren for den evangeliske kristenheten og grunnen for den. Men visdommen har fått rett av alle sine barn, og den Herre Jesus sier bestemt: «Hver den som er av sannheten, hører min røst» (Joh. 18, 37).

Den som tar seg fore å studere evangeliet oppriktig og samvittighetsfullt, blir forbløffet over dets lære, for den er både enkel og sublim på samme tid.

— Jeg har funnet at evangeliet ikke gir noen grunn for den romersk-katolske læren. Det var de første ordene Luis Padrosa overrasket den evangeliske pastoren med, han som han først kom i kontakt med i Spania. Da hadde han den katolske prestedrakten på ennå.

Den evangeliske pastoren hadde fått beskjed om det uvanlige besøket, og fra første stund hadde han forberedt seg nøye på en kontrovers, og han visste godt at Padrosa ikke var den ringeste blant polemikerne. Det var i sannhet vanskelig å holde tritt med ham i diskusjonskunst, historisk kunnskap og kirkefedrenes teologi. Han var også kjent i den hellige Skrift, selv om ikke

det er den sterkeste side hos en katolikk. Men det viste seg at alle forberedelsene var overflø-dige. Luis Padrosa var ikke kommet for å om-vende noen eller for å bli omvendt selv. Han var blitt overbevist av den Hellige Ånd og ved sann-hetens kraft. Han lengtet utålmodig etter å for-telle det som han selv hadde oppdaget ved å granske i den hellige Skrift. Han hadde hatt noen grundige skrifter i evangelisk teologi, og dem hadde han ikke vært redd for å lese, for han tenkte i første omgang at de var svært lett å gjendrive.

Det viste seg at Luis Padrosa var en ytterst samvittighetsfull mann, en mann «som det ikke er svik i», som Jesus sa om Natanael. Han var en oppriktig og kristen katolikk som elsket Gud av hele sin sjel, av all sin kraft og av all sin for-stand, og som ikke kunne gjennomføre tanken på å bekjempe Jesu Kristi evangelium og dets lære ved sin undervisning og sin handlemåte som ka-tolsk prest.

Derfor hadde han bestemt seg for å ta det smertelige skrittet å si fra seg sine oppdrag, sin stilling og berømmelse som han hadde vunnet seg som foreleser ved og leder for Loyola-instituttet i Barcelona og Tarrasa. I Spania var dette et særskilt farefullt skritt, men han tok det for å være tro mot det lys han hadde fått.

Fra første stund uttrykte han ønsket om å dele sin herlige oppdagelse med andre mennesker som var plaget av frykt og tvil.

— Har De ikke mennesker som er plaget av tvil i Deres menigheter? spurte Padrosa.

— Vi evangeliske kristne vet på hvem vi tror, og vi er fullt visse, som den store apostelen sa, svarte pastoren.

— Ja, det var akkurat det jeg hadde en kjensle av. Nettopp her ligger forskjellen på å stole på menneskers lære og på å stole på Guds ufeilbarlige ord.

— Det er sant.

— Og det er sikkert at det ikke finnes hver-ken lykke eller fred for et menneske så lenge som en ikke har tatt imot Kristus som sin eneste og fullkomne Frelser og ikke er villig til å gjøre hans vilje hva det enn må koste.

Deretter fortalte Luis Padrosa om hvorledes lykken og freden hadde strømmet inn i hans sjel fra den dagen han bestemte seg for å følge evan-geliets lære. Og i dag befinner han seg i Sør-Amerika. Der tjener han til sitt opphold som lærer, og ved siden av arbeidet forkynner han evangeliet i alle de menigheter og kirker som innbyr ham.

Men hans hjerte forblir i Spania, der han har forlatt alt som er ham kjær, sine medarbeidere i jesuittordenen, som han ikke holder opp å be for, de mange elevene og klientene sine ved Loyola-instituttet. De har mer enn en gang åpnet sine hjerter for ham, uten at han har kunnet åpne sitt hjerte helt for dem. Der har han også sine foreldre og slektninger som han gjerne ville se

frelste og befestet i den sanne tro på Jesus Kristus, slik som Paulus fordem ønsket det for sine frender. Han tenker også på sine brødre i troen, som er forfulgt i sitt land. Og han hadde knapt tid til å lære dem å kjenne, for han måtte i all hast forberede sin reise i hemmelighet.

Vi er overbevist om at Luis Padrosas evner vil bli brukt i evangeliets tjeneste ved hans forkynnelse og forfatterskap, og på den måten bli til velsignelse for de evangeliske menighetene i Latin-Amerika, særlig i Argentina.

Vi håper at et visst antall eksemplarer av dette arbeidet skal komme i hendene på Luis Padrosas venner og kjente i Spania, og vi ber til Gud av hele vårt hjerte at han må la disse sider tjene til opplysning for dem.

Det er også mulig at det kan lykkes at noen eksemplarer av denne boka kommer i hendene på fanatiske og intolerante katolikker i moderlandet. Til dem vil vi gjerne si som vår Frelser sa til den blinde Saulus fra Tarsus: «Det blir hardt for deg å stampe mot brodden.» Alle fiender av den evangeliske sannheten har gjort denne smertelige erfaringen gjennom tjue århundrer, og det kan ikke være annerledes i dag, eller i et land som Spania, der det er så mange oppriktige religiøse og gudfryktige mennesker.

— Dersom jeg ikke hadde sett meg nødt til å bekjempe den evangeliske kristendommen, hadde jeg vel aldri hatt en tanke på å studere protestantismen grundig i Bibelens lys, sa Luis

Padrosa, og enda mindre hadde jeg selv blitt protestant. Men kardinal Segura av Sevilla og Monsenor erkebiskop Vizcarra av Saragossa slo alarm mot protestantismen gjennom sine hyrdebrev, og de satte i gang hele den prestelige makten, og til og med den politiske makten, mot kjetteriet i Spania. Da skjønte jeg at vi i Tarrasa ikke kunne gå utenom kirkens appell, for der hadde protestantismen slått dype røtter og hadde stor framgang. Vi måtte sette i gang en spesiell og betydningsfull aksjon for å tilintetgjøre fiendens innflytelse. Vi måtte overbevise protestantene om deres villfarelse. Men for å kunne det, var det først og fremst nødvendig å studere protestantismen og å lære katolikkene å bekjempe protestantene med deres eget våpen: den hellige Skrift. Men den hellige Skrift overvant meg i stedet.

Så langt Luis Padrosa.

Spanske katolikker, dere mener dere tjener kirken, men her kan dere se hva det koster og hva følgene er av å ikke følge det rådet som Mesteren og Frelseren ga sine disipler angående en mann som brukte hans hellige navn, men som ikke var med i apostelkretsen. Jesus sa: «Forby ham det ikke, for ingen som gjør en kraftig gjerning i mitt navn, vil snart etter kunne tale ille om meg» (Mark. 9, 38—39).

Kjære troende katolikker, dere kunne bruke

deres kraft til å overbevise de ikke-troende og skeptikerne om de grunnleggende kristne prinsippene. Det var mye bedre enn å kjempe mot den evangeliske troen med simple og utålelige metoder, særlig når det er så mange tvilere i det edle landet Spania!

Og når det gjelder det ærverdige og heroiske arbeidet som deres landsmenn eller protestanter utfører, bør dere tenke på ordene fra den vise Gamaliel i aposteltiden: «Og nå sier jeg eder: Hold eder fra disse menn og la dem være i fred! for er dette råd eller dette verk av mennesker, da skal det gå til grunne, men er det av Gud, vil I ikke kunne ødelegge det. Vokt eder at I ikke må finnes stridende mot Gud!» (Ap. g j. 5, 38—39).

J. P. B.

INNLEDNING

Hvorfor jeg forlot katolisismen

Mange vil vel stille dette spørsmålet. En del vil stille det oppgitt, noen gjør det med forakt og andre gjør det av villrede. Bare noen få gjør det av kjærlighet. Hvorfor handler menneskene slik?

Den hellige Ignatius var grunnleggeren av jesuittordenen, som er et innflytelsesrikt ordenssamfunn i den romersk-katolske kirke. I den berømte boken sin, «Åndelige øvelser», oppgir han en regel som han syntes var vesentlig:

«Enhver god kristen bør være rede til å ta sin nestes oppfatning i beste mening, i stedet for å fordømme den. Og om han ikke kan frelse vedkommende, må han prøve å forstå hans mening. Dersom han har en feil mening, skal han prøve å vise ham til rette i kjærlighet. Dersom det likevel ikke hjelper, må han prøve å hjelpe sin neste til rette med alle høvelige midler, så han blir frelst.»

Jeg skulle ønske at de som dømmer min beslutning, ville ha slike edle tanker i sine hjerter, og at de ikke glemmer den Herre Jesu ord: «Døm ikke, forat I ikke skal dømmes!»

Min virksomhet som predikant for store tilhørerskarer har skaffet meg tusenvis av venner og kjente. Jeg har vitnet offentlig til fordel for en lære, og jeg har overbevist mange som ikke trodde på den. Har jeg vært en hykler, som forkynder det jeg ikke tror på? Har jeg ført mange sjeler ut til siden av sannhetens vei? Jeg foretrekker å la Gud dømme om det. Men jeg er skyldig å gi noen forklaringer til min familie, til mine venner og kjente, for ikke å flykte som en forbryter som skammer seg over sin handling. Tvert imot, jeg kan opptre med løftet hode overfor alle, og jeg skal forklare meg offentlig dersom lovene og forholdene i mitt land tillater det. Men da ikke dette lar seg gjøre, benytter jeg ved denne anledning denne lille bok. Jeg skulle ønske at alle som kjenner meg, ville lese den uten forutfattet mening og ta i betraktning alle argumenter som den inneholder.

Her er det ikke spørsmål om et litterært arbeid. En må derfor ikke se så nøye på stilen. Det er ganske enkelt et brev som jeg sender til alle jeg elsker, og jeg sender det med ønsket om å få se at det samme lyset må skinne i deres hjerter, slik som det stråler i min egen sjel. Det er ikke en teologisk avhandling, heller ikke en forsvars-håndbok. Protestantene kommer nok til

og med til å finne en smak av katolisisme i dette skriftet, noe som er helt naturlig. Jeg redegjør her for de viktigste årsakene som har drevet meg til å ta dette skritt. Jeg har til hensikt å ta opp igjen innholdet i hvert kapitel i et mer utførlig verk, men her er det bare spørsmål om en enkel oppregning.

Jeg kjenner godt til det svaret som de fleste mennesker vil gi meg på mitt spørsmål hvorfor jeg forlot katolisismen, for det er blitt gitt i andre liknende tilfelle. Noen vil si at jeg er blitt rar, andre at jeg er blitt forelsket i en kvinne . . . Den overbeviste katolikken er ikke i stand til å finne noen andre forklaringer når noen oppgir den katolske religionen. Han sier at det enten er dårskap eller lidenskap.

Men de bedrar seg selv de som dømmer på den måten. Det gjør nesten alltid de som dømmer for raskt, uten først å ha studert spørsmålet grundig.

Motivene for min beslutning er mange. Jeg kom til slutt til den overbevisning at den romersk-katolske kirke ikke er Jesu Kristi sanne menighet, men da hadde jeg levd 43 år som oppriktig katolikk. Derav hadde jeg 15 års grundig kirkeleg utdannelse. Jeg har 10 års tjeneste som prest og predikant overfor store tilhørerskarer og overfor «et spesielt publikum» og 23 års virksomhet innen jesuittordenen. Den katolske kirke er ikke den sanne menighet fordi den er full av sofismer, og en kirke som ikke er bygd utelukkende på

sannheten, kan ikke være Jesu Kristi kirke. Den har veket av fra den kristne sannheten, og det som er enda verre, er at den ikke har noen mulighet til å vende tilbake til Jesu Kristi rene lære. Et oppriktig menneske som søker frelsen, må gi sitt liv en ny retning når en står overfor denne overbevisningen. Det var nettopp det jeg gjorde, og en fred som til da var fremmed for meg, strømmet inn i mitt hjerte.

Tretten års apologetiske studier har ført meg til denne urokkelige overbevisning. Jeg kjenner argumentene til de to partier, og jeg har analysert dem; argumentene fra det ene partiet har smuldrer i stykker og runnet som sand mellom fingrene, det andres argumenter har igjen blitt harde som fjell og er i stand til å bære troens veldige bygning.

Må de som har funnet et bedre liv når de har lyttet til min forkynnelse, ikke vende tilbake igjen. Undervisningen jeg har gitt dem, er sikker. Må de huske at jeg aldri har preket om den katolske kirkes guddommelighet, heller ikke om at pavedømmet er ufeilbarlig. Må de ta imot det som jeg har sagt dem og ta et skritt framover. Må de søke Herren, for han er nær.

Det er svært vanskelig for en katolikk å finne sannheten på grunn av de begrensninger som den kirkelige sensuren gjør. Dersom han ikke kan lese og sammenlikne selv, kommer han knapt til å finne veien. Dersom han til og med er tvunget til å lese Bibelen i overensstemmelse med den

tolkning som er påbudt av mennesker, kommer det til å bli vanskelig for ham å forstå Herrens ord: «Be, så skal eder gis, let, så skal I finne, bank på, så skal det lukkes opp for eder!» (Matt. 7,7).

Ingen må tro at jeg har oppgitt jesuittordenen på grunn av vansker med mine overordnede. Sørgelig nok er det sant at de overordnede innen religiøse ordener ikke alltid er særlig barmhjertige eller viser noen faderlige kjensler. Men jeg er ivrig etter å få uttrykke min oppriktige takknemlighet til prioren i hovedklosteret og forstanderen for jesuittordenen, og jeg setter stor pris på dem. Dette vil jeg gjerne få sagt i denne min første bok etter at jeg ble omvendt til evangeliet. Jeg har alltid funnet at de har handlet i en oppriktig overnaturlig ånd.

Det er tungt for meg å forlate Loyola-instituttet som jeg selv har grunnlagt og vært leder for i fem år med stor forhåpning, og som har ført med seg store offer. Men da direksjonen for denne ordenen må være katolsk, kan jeg ikke fortsette så lenge bestemmelsene ikke er forandret. Jeg vil gjerne uttale min takk til alle ordens venner og velgjørere for all hjelp de har brakt og si dem at arbeidet er blitt utført ifølge deres ønske.

Jeg anbefaler min far og mine andre slektninger som nå plages av den tanken at jeg er blitt en frafallen, å lese nøye gjennom dette lille skriftet og å be Herren at han må opplyse dem.

På den måten vil de kunne overbevise seg om at en ikke blir frafallen når en vender tilbake til evangeliet i all dets renhet, befriet fra alt det som menneskene har lagt til i århundrenes løp.

Luis Padrosa.

FØRSTE KAPITEL

Pavens ufeilbarhet

Den katolske kirken avleder dogmen om pave-dømmets ufeilbarhet fra det at Jesus Kristus overlot himmelrikets nøkler til apostelen Peter. La oss se ordrett hva Jesus sa:

«Og jeg sier deg at du er Peter; og på denne klippe vil jeg bygge min menighet, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den. Og jeg vil gi deg nøklene til himlenes rike, og det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen» (Matt. 16, 18—19).

Og hva sier den katolske kirken? «Jeg vil gi *deg og dine etterfølgere* nøklene til himlenes rike ... På denne klippe som du er, *du og dine etterfølgere* . . . Alt det som *du og dine etterfølgere* binder, skal være bundet, og alt det som *du og dine etterfølgere* løser, skal være løst.»

Den katolske kirken vet godt at Jesus ikke har sagt «og dine etterfølgere». Men den under-

viser som en troesartikkel at det var nettopp det han ville si.

Det er klart at dersom apostelen Peters etterfølgere, dvs. pavene i Rom, har nøklene til himlenes rike, så er det den eneste måten å komme inn i himmelen på å gjøre som den katolske kirken befaler.

Det er derfor som den bestemt fastslår: «Utenfor kirken finnes ingen frelse.»

La oss saklig analysere Jesu ord som han talte til Peter. Det hadde ikke tjent til noe å gi Peter og *hans etterfølgere* nøklene dersom Peter og *hans etterfølgere* stenger himmelrikets dør for noen og om Jesus åpner den, eller om Peter og *hans etterfølgere* åpner og Jesus Kristus stenger den. Det hadde rett og slett vært et ordspill.

På den andre siden, dersom Peter og *hans etterfølgere* hadde fått nøklene til himlenes rike av Jesus, så måtte de dørene som de åpner, forbli åpne, og de dører som de stenger, forbli stengte. Er det virkelig slik? Den katolske kirken forsikrer det.

Men vi sier: «Dersom det er på den måten, må vi godta som en logisk slutning at Jesus for alltid og under alle forhold har frasagt seg å dømme menneskene, for da må Peter og *hans etterfølgere* være egenmektige dommere og herskere, både i himmelen og på jorden, når det gjelder menneskenes frelse.

Bare de som Peter og *hans etterfølgere* tillot å komme inn i himlenes rike, ville komme inn, og dem som de forbød adgang, måtte stå utenfor.

Dersom det forholder seg slik, vil vi stille spørsmålet: Hvorledes har Jesus kunnet si: «Og alle folkeslag skal samles for hans åsyn, og han skal skille dem fra hverandre, liksom hyrden skiller fårene fra gjetene, og han skal stille fårene ved sin høyre side, men gjetene ved den venstre. Da skal kongen si til dem ved sin høyre side: Kom hit, I min Faders velsignede! arv det riket som er beredt eder fra verdens grunnvoll ble lagt! For jeg var hungrig, og I ga meg å ete . . .

Da skal han også si til dem ved den venstre side: Gå bort fra meg, I forbannede, i den evige ild, som er beredt djevelen og hans engler! For jeg var hungrig, og I ga meg ikke å ete . . . » (Matt. 25, 32—16).

Og i det foregående kapitel: «Salig er den tjener som hans husbond finner å gjøre så når han kommer. Sannelig sier jeg eder: Han skal sette ham over alt det han eier.» Når det gjelder den utro tjener, sier han: « . . . og hugge ham sønder og gi ham lodd og del med hyklerne; der skal være gråt og tenners gnidsel » (Matt. 24, 46—51).

I Lukas' evangelium leser vi videre: «Strid for å kunne komme inn gjennom den trange dør! for mange, sier jeg eder, skal søke å komme inn, og ikke være i stand til det. Fra den stund av da husbonden har reist seg og lukket døren, og

I begynner å stå utenfor og banke på døren og si: Herre, lukk opp for oss! Da skal han svare og si til eder: Jeg vet ikke hvor I er fra . . . » (Luk. 13, 24—30).

I slutten av liknelsen om ugraset og åkeren sier Jesus tydelig at da tjenerne hadde fått vite at en fiende hadde sådd ugraset, sa de til sin herre: «Vil du at vi skal gå og sanke det sammen?» Men han svarte: «Nei, forat I ikke også skal rykke opp hveten når I sanker ugraset sammen. La dem begge vokse sammen inntil høsten, og når høsttiden kommer, vil jeg si til høstfolkene: Sank først ugraset sammen og bind det i bunter for å brenne det opp; men samle hveten i min lade!»

Disiplene spurte Jesus om betydningen av denne liknelsen, og da forklarte han den for dem og sa:

«Den som sår den gode sæd, er Menneskesønnen. Åkeren er verden; den gode sæd, det er rikets barn; men ugraset er den ondes barn . . . Menneskesønnen skal utsende sine engler, og de skal sanke ut av hans rike alt det som volder anstøt, og dem som gjør urett, og de skal kaste dem i ildovnen; der det skal være gråt og tenners gnidsel» (Matt. 13, 24—30; 37—38; 41—42).

La oss legge merke til at Jesus ikke på noe sted sier at han skal ta imot dem som apostlene har tilgitt synden eller dem som apostlene har dømt verdige til riket. Han åpenbarer seg alltid i egen person som dommer, eller så bruker han

englene. Men denne dommeren som avsier dommen og skiller de gode fra de vonde, det er Jesus Kristus selv.

Sier vi ikke i troesbekjennelsen: «Skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde» ?

Hvordan er det med det? Skal han ta nøklene fra Peter og *hans etterfølgere* på dommens dag, og reviderer han de dommer som de har avsagt? Dersom det er slik, spør vi igjen: Hva tjener det da til at Peter og *hans etterfølgere* åpner, dersom Jesus siden lukker igjen, eller motsatt? Nøklene blir da til ingen nytte for dem!

Eller er det slik at Jesus på dommens dag bare stadfester de beslutninger som Peter og *hans etterfølgere* har tatt?

Dersom det er slik, da taler ikke Jesus sant når han sier bestemt at han skal komme igjen for å dømme, og heller ikke når han uttrykkelig sier i Åpenbaringen: «Dette sier den Hellige, den Sanndrue, han som har Davids nøkkel, han som lukker opp, og ingen lukker til, og lukker til, og ingen lukker opp» (Åp. 3, 7).

Nettopp dette er en vanskelighet som katolikene ikke er i stand til å løse, og ingen katolsk apologet setter noensinne overleveringen av nøklene til Peter i forbindelse med dommen på den ytterste dag, av frykt for de iøynefallende konsekvensene.

Når vi nå atskillige ganger har brukt uttrykket «Peter og *hans etterfølgere*», så er det fordi den katolske kirken bruker det. Men vi bør legge

merke til at Jesus Kristus og hans apostler ikke brukte uttrykket *en eneste gang*. Bare det tyder på en feilslutning for dem som dømmer med ettertanke og søker sannheten av et oppriktig hjerte.

Jesus har klart og tydelig sagt: Jeg vil gi *deg* nøklene til himlenes rike, og det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen.

Han har ikke sagt en eneste gang: Jeg skal gi deg og dine etterfølgere nøklene til himlenes rike. Ikke en eneste gang har han sagt: Det som du og dine etterfølgere løser, skal være løst.

Han har heller ikke overlatt dem til menighet. Ikke en eneste gang har han sagt: På denne klippe skal jeg bygge min menighet, og jeg vil gi *den* nøklene til himlenes rike.

Han overløt dem heller ikke til apostlene.

Han overløt dem bare til Peter: « . . . deg.»
*

Hva slags nøkler var dette som bare ett eneste menneske skulle eie og bruke?

Det er ikke spørsmål om makten til å løse og binde, for den makten fikk alle apostlene. Se Matt. 18, 18: «Sannelig sier jeg eder: Alt det I binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt det I løser på jorden, skal være løst i himmelen.» Og han legger til: «Atter sier jeg eder: Alt det to av eder på jorden blir enig om å be om, det skal gis dem av min Fader i himmelen. For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem» (v. 19—20).

Førsteretten til nøklene som ble gitt til ett eneste menneske, må ikke blandes sammen med makten til «å løse og binde», som ble gitt til mange.

Det er en eneste ting som Peter gjorde på en enestående måte, og som ingen andre hadde kunnet gjøre: Han innviet menighetens tidshusholdning idet han åpnet portene til himlenes rike først og fremst for jødedommens proselytter på pinsedag (Ap. gj. 2, 38), og siden for hedningene i Kornelius' hus (Ap. gj. 10, 44—48).

Det er tydelig at Jesus vil gi Peter nøklene på samme måte som en overlater nøklene til en minister eller guvernør når en bygning skal høytidelig innvies.

Apostelen Peter selv påberoper seg Herrens ord og denne enestående førsterett med tilfredshet og frimodighet når han taler om det på apostelmøtet i Jerusalem: «Da det nå ble et skarpt ordskifte, sto Peter opp og sa til dem: Brødre! I vet at allerede for lenge siden gjorde Gud det valg iblant eder at ved min munn skulle hedningene få høre evangeliets ord og komme til troen» (Ap. gj. 15, 7).

Legg merke til at Peter ikke sa: «Mine brødre, I vet selv at Gud for lang tid siden utvalte meg til å være menighetens ufeilbare overhode, og det er derfor jeg fastsetter *ex cathedra* når det gjelder denne debatt.» Han sier ganske enkelt: « . . . at ved min munn skulle hedningene få høre evangeliets ord og komme til troen.» Det er på den

måten apostelen Peter selv tolker sin førsterett til nøklene. Har vi da rett til å oppfatte dette på noen annen måte?

Kristus sa: «Jeg vil gi deg (Peter) nøklene til himlenes rike.» Erklæringen og førsteretten gjelder bare Peter.

Han sier ikke: « . . . deg og apostlene.» Det er nok når en innvier.

Men ifølge denne tekst hadde Peter, og ifølge Matt. 18, 20 hadde apostlene makt til å løse og binde her på jorden, idet de satte Guds hånd i bevegelse ved bønn.

Jesus sa ikke: « . . . deg og *dine etterfølgere*,» for «apostoliske etterfølgere» er helt og holdent ukjent i Det nye Testamente.

*

Apostlene dannet en gruppe av utelukkende Jesu vitner. Det er derfor Paulus' apostelembete ble diskutert, for han hadde ikke lært Jesus å kjenne i hans kjøds dager. Men Paulus forsvarer det og forklarer at han hadde sett Herren forherliget, og at det ga ham rett til å kalle seg apostel (2. Kor. 12, 1—6; 1. Kor. 9, 1—3).

Hvem av pavene har noensinne hatt noen av disse to privilegiene? Hva er det Roms paver støtter seg til når de gjør krav på apostolisk rett? Hvor finnes en uttalelse av Kristus eller Peter om at slike rettigheter skulle være tildelt noen annen utenfor denne gruppen av de tolv apostler?

Jesus taler med nøyaktighet, og han kunne

uttrykke hva han ville ha sagt. Han skiller uttrykkelig mellom «deg», «eder» og «den».

Du Peter, du skal være grunnstenen, eller for å tale i bilder, min menighets arkitekt, den som legger den første stenen i bygningen ved å proklamere min guddommelighet og innvie bygningen. Jeg skal gi deg nøklene, og på den måten gir jeg deg dette særskilte hedersbevis.

Dere apostler, som er understøttet av Peter og står ham nær, skal bygge min menighet. Det som dere utfører i dette oppbyggingsarbeidet, det skal jeg stadfeste, når dere er inspirert av den Hellige Ånd som skal lede dere fram til hele sannheten (Joh. 16, 13), ja, dere elleve sammen med Peter og understøttet av ham, denne Peter som avla sin troesbekjennelse om min guddommelighet, og den bekjennelsen er grunnvollen eller grunnstenen i min menighet.¹

¹ Den hellige Kyrillos sier i sin fjerde bok om Treenigheten: «Jeg tror at med ordet «klippe» må en forstå apostlenes urokkelige tro.»

Biskop Hillarius sier i sin andre bok om Treenigheten: «Klippen (eller stenen) er troens klippe, den velsignede og eneste, bekjent av Feters munn.»

Johannes Krysostomus hevder i sin femtifemte bibelforklaring over Matteus' evangelium: «På denne klippe skal jeg bygge min menighet, dvs. på den tro han bekjente. Hvilken var da denne apostelens troesbekjennelse? Her er den: «Du er Kristus, den levende Guds Sønn.»

Augustin forklarer i sin kommentar til Johannes' første brev: «Hva betyr disse ord: «På denne klippe skal jeg bygge min menighet»? De betyr: På denne tro, på din bekjennelse: «Du er Kristus, den levende Guds Sønn.»»

Den, menigheten, skal erfare velsignelsen av en overnaturlig kraft og hjelp, som helvetes porter skal knuses for.

Deg, Peter, er nøklene gitt til å åpne og innvie nådens tidshusholdning.

Til den, menigheten, er kraften gitt til å kjempe og holde ut inntil enden.

Av dette ser en at Jesus skilte klart mellom og ga den enkelte det som tilkom den, uten noen uorden.

Men tross den iøynefallende klarheten i Jesu Kristi ord, så finnes det en tekst som katolikkene støtter seg til, og i den finner de et bevis for sannheten i sin tolkning, og det er følgende ord: «Jeg er med eder alle dager inntil verdens ende!»

Det er klart at hverken Jesus selv eller apostlene tenkte at de skulle leve på jorden inntil verdens ende. Likevel trekker den katolske kirken den slutningen at Jesus siktet til Peter og apostlenes *etterfølgere*. Dersom det ikke var slik, ville denne påstanden ha vært fullstendig uten mening.

*

Vi svarer at det er klart at Jesus har gitt dette løfte til apostlene, og at han sikkert ikke har ment et så langvarig jordeliv for dem. Det som Jesus Kristus lovt dem, det har han oppfylt, og han kommer til å oppfylle det akkurat som han har sagt, inntil verdens ende.

Og hva skal han oppfylle?

Akkurat det han har lovt dem, nemlig å *være med dem* inntil verdens ende.

I evangelisk språkbruk betyr uttrykket «verdens ende» alltid. Jesus Kristus forsikrer dem en evig frelse i dette løftet. Han og de skulle aldri mer skilles ad. Deres evige frelse er sikret i kraft av deres sanne tro på ham som har sagt: «Sannelig, sannelig sier jeg eder: Den som hører mitt ord og tror ham som har sendt meg, han har evig liv» (Joh. 5, 24).

Av denne grunn forsikrer han dem at han skal være med dem i denne verden og videre i evigheten.

«Jeg går bort for å berede eder sted . . . forat også I skal være der jeg er» (Joh. 14, 2—3).

Jesus Kristus forutså de diskusjoner som denne påstand ville føre med seg, og han var ivrig etter å uttrykke seg med nøyaktighet og en enestående klarhet, for det ville avgjøre om sannheten ville bli oppdaget eller om den ville lede til villfarelse for alltid.

La oss legge merke til at Jesus holder fast på «med eder» og ikke «med eders etterfølgere», ikke «med min kirke som organisasjon» eller «prestesamfunn», men «med eder», akkurat slik som han gjør angående nøklene som han overlot til Peter.

Dette «eder» medgir bare to tolkninger: En bokstavelig, som betegner gruppen av apostlene, som vi nettopp har snakket om, og en almen, med apostlene som representanter for hele menigheten.

Men denne almene tolkningen inneslutter alle

troende, både små og store, til alle tider, uten den minste hentydning til noe slags presteskap.

Det er sikkert at Kristus skal være med oss inntil verdens ende, vi som søker ham, elsker ham og tror på ham og hans evangelium.

Ellers slår han det fast når han sier: «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.»

Han skal aldri forlate oss. Men det er klart at det ikke gjør oss ufeilbare.

Det er sikkert at dødsrikets porter ikke skal ødelegge menigheten. Så lenge det finnes mennesker, skal det finnes noen slike som elsker Kristus og lever etter hans bud. Og disse mennesker skulle være menigheten som er grunnlagt av ham.

Ja, dette løftet er sant, og hvor det er trøsterikt! Men det er likevel ikke et bevis for at noe menneske er ufeilbart.

*

Katolikkene slår fast at dersom kirken falt som offer for villfarelser, så ville den bli overvunnet av helvetes makter. Den demon som er villfarelsens og løgnens fader, ville da triumfere over den. Det at kirken farer vill når det gjelder læren, betyr at den tar feil i det vesentligste. Og Jesu Kristi løfte kan da ikke bli oppfylt. Oø for at dette guddommelige løfte skulle oppfylles: «Og dødsrikets porter skal ikke få makt over den», så må kirkens læresetninger være fri fra alle villfarelser.

Til det svarer vi at når Jesus Kristus forsikrer at dødsrikets porter ikke skal få makt over den, så tenker han på menighetens *bevaring* eller *varighet*. Han har aldri sagt at den skal være fri for feilgrep eller villfarelse av alle slag.

Iblant de tolv apostlene som var utvalgt av ham, var det en som forrådte ham, og de andre gjorde seg skyldig i utallige feil og mistak etterat de komi til ham.

Herren måtte stadig tilrettevise dem, og etter hans himmelfart måtte apostlene kjempe uavbrutt mot meningsforskjeller som oppsto blant disiplene.

Nei, Jesus Kristus har ikke gitt retten til å være ufeilbar til noe menneske, dersom det ikke bare var til apostlene til å tale og skrive under Åndens inspirasjon, dvs. når det gjaldt lærespørsmål.

Og la oss legge vel merke til at apostlenes ufeilbarhet (angående læren) er tilstrekkelig til at den som søker sannheten, skal kunne finne den med sikkerhet.

Da sannheten er i Kristus og i det apostlene gjorde og sa etter Åndens inspirasjon, er det ikke nødvendig å tilregne noen å være ufeilbar, hvem det enn skulle være.

Er det noen som vil lære å kjenne sannheten, er det nok at en henviser til Bibelen og sier: «Der er den, les og praktiser det som Bibelen lærer deg. Den som handler etter den, skal leve, men den som viker av fra den, skal hverken ha evig

liv eller evig lykke.» Det er klart at en ikke er nødt til å være ufeilbar for å si dette!

Og da det alltid kommer til å finnes mennesker som forkynner og praktiserer disse ting, har Jesus i sannhet kunnet si at dødsrikets porter ikke skulle få makt over menigheten, dvs. at den aldri skal bli tilintetgjort.

*

Angående dette vil jeg gjerne fortelle en hendelse som er helt sann.

En flokk unge, evangeliske kristne kom tilbake fra en konferanse. De bar baptistsamfunnets merke. En jesuittprest som ante hva de var for slag, nærmet seg dem og spurte:

— Hva er det for et merke dere bærer?

— Det er baptistenes merke.

— Er det sant? Er dere protestanter? Hvem er det som leder dere?

Etterat jesuitten hadde kommet med noen ironiske bemerkninger, tenkte han å prøve å gjøre deres tro til intet.

— Hvem har lært dere det som dere må tro? spurte han.

— Bibelen, svarte de.

— Utmerket! Men vet dere at Bibelen består av flere bøker som er valt ut blant mange andre? En del kalles hellige og er guddommelig inspirerte, de andre kalles apokryfiske eller ganske enkelt menneskelig historie. Si meg da hvem som har gjort dette utvalget, og hvilken garanti har dere for at det er nettopp disse og ikke de andre

bøkene som dere skal tro på? Dersom det ikke finnes noen ufeilbar autoritet, så er deres tro på bare Bibelen uten grunn.

Alle ble stille en stund, og det så ut som de var grepet av argumentene fra jesuitten. Men så vendte en av dem seg høflig til ham og sa:

— Vet De hvor mange avdelinger Dantes Divina Commedia er sammensatt av?

— Av tre avdelinger, svarte jesuitten, helvete, skjærsilden og paradiset.

— Og vet De hvem som er forfatteren av Iliaden og Odysseen? fortsatte spørsmålsstilleren.

— Homer, vel!

— Er De sikker på det?

— Absolutt!

— Altså dersom jeg sa til Dem at Divina Commedia inneholder en fjerde avdeling som taler om dødsriket, og at Odysseen og Iliaden er skrevet av Vergilius, hva ville De si da?

— At de var en uopplyst mann.

— De ville ha rett.

Og nå stiller jeg et spørsmål til Dem:

Var det nødvendig å rådspørre en nemnd av historikere eller litteraturkritikere for å komme fram til den overbevisning?

— Nei!

— Naturligvis ikke! Hverken De eller noen annen har hatt bruk for det. Vi synes en er uopplyst og dum dersom han har bruk for å rådspørre et ufeilbarlig litterært akademi for å erkjenne at Divina Commedia er sammensatt av tre avde-

linger og ikke fire, at Odyssén er skrevet av Homer og Æneiden av Vergilius.

Vi vet, eller vi kan med sikkerhet få vite, dersom vi vil, hva Homer har sagt og hva Horatius og Vergilius har sagt. Og ikke bare *hva* de har sagt, men også *hvorledes* de har sagt det. Vi skiller opplagene fra hverandre med utelatte, innskutte eller forandrede stykker i teksten uten å ha bruk for en ufeilbarlig skolemester.

Det er et urimelig krav fra den katolske kirken å måtte ha en ufeilbarlig autoritet for å tolke vilkårlig framstillingen fra apostlene, den som uten tvil var ufeilbar. Det er nok for oss å vite hva apostlene har sagt for at vi skal være sikre i vår tro.

Og jeg legger til: Hvilken autoritet i denne verden kan våge å forby hvem som helst å lese Matteus, Johannes, Peter eller Paulus? Men den katolske kirken forbyr det. Den tillater ikke .bibellesing dersom ikke den hellige teksten blir utlagt av en katolsk teolog.

— Det er klart, svarte jesuitten, for ikke alle er skikket til å forstå Skriftene.

— Sikkert ikke! Like lite som alle er skikket til å forstå Dånate. Og like sikkert som vi vet om hensikten med kommentarene, har ingen fått den ideen helt å forby lesingen av grunnteksten. Om pater Bover, pater Pons eller Nekar-Colunga¹ forsyner den hellige teksten med noen kommen-

¹ Oversettere og kommentatorer til den spanske bibelen, (Suridstedts anmerkning)

tarer i margen, så kan vi likevel lese grunnteksten i Lukas' og Johannes' evangelium. Og i motsatt fall dersom ingen katolsk kommentator har gitt noen forklaringer til dem, så må Johannes' skrifter føres inn i fortegnelsen over forbudte bøker!

Forby lesingen av Matteus!

Forby lesingen av Paulus!

Og her er i sannhet høydepunktet av urime-lighet — «den første paven, apostelen Fetters skrifter, kirkens grunnsten som er lagt av Jesus Kristus selv, tilhører de forbudte bøker dersom ikke en katolsk teolog har satt sine forklaringer i margen. Det innebærer at et menneske som ikke er ufeilbar, tilsier apostlenes tekster å være gyldige og føre en ren lære, de som allerede er blitt erkjent å være ufeilbare i læren».

Det er en annen sannhet i evangeliet som står i nær forbindelse med den som vi har omtalt. Jesus lovt virkelig sine apostler at *de*, dvs. Peter og de andre apostlene, skulle få sitte på tolv troner sammen med ham på dommens dag og dømme Israels tolv stammer (Matt. 19, 28).

La oss enda en gang legge merke til at Jesus har begrenset denne forrett til sine tolv apostler. Ikke en eneste til. Han taler ikke om noen trone for Fetters etterfølgere i århundrenes løp.

Alle de andre, dvs. de som ikke tilhører de tolv: paver, kardinaler, biskoper, prester og lek-

menn skal stå fram for de tolv med Jesus som øverste dommer, for å bli dømt.

Apostlene skulle ikke bli dømt. De skal være sammen med den øverste dommeren, vår Herre Jesus Kristus. Slutningen av dette blir klar: En avgrunn skiller Peter og de andre apostlene fra deres etterfølgere, paver og biskoper.

Dette er enda et bevis for at de forrettene som Kristus ga sine apostler, var *personlige* og *ikke overførbare*. Han hadde gitt dem disse fordi de var hans følgesvenner, medlemmer av apostelkretsen og sammen med ham grunnleggere av menigheten.

La oss altså avslutte dette kapitel — så klart for oss som tar imot evangeliets lære slik den er, og så dunkelt for katolikkene som lukker sine øyne for sannheten — med følgende slutning: For å støtte den pavelige ufeilbarheten, må en kunne bevise:

1. At Jesus Kristus ga nøklene til kirken, dvs. til Peter og *hans etterfølgere*.

2. Eller også at Peter som alene har makten til å åpne og stenge, overlot *alle* sine rettigheter til sine etterfølgere, dvs. Roms paver.

Da det ikke går an å bevise hverken det ene eller det andre, har ikke noe menneske i denne verden rett til å erklære seg å være ufeilbar.

ANDRE KAPITEL

Nødvendigheten av en synlig kirke

For å bevise at paven og den katolske kirken er ufeilbar, tar kirken sin tilflukt til et annet argument.

«Det må være en autoritet som tar vare på Bibelen og Jesu Kristi læres skatter,» sier kirken.

Det er sant at en ikke bør overlate den hellige Skrift og undervisningen om Jesus Kristus i alles hender og hvor som helst, slik at hver enkelt ødelegger eller vanskjætter den etter eget tykke. Det er også protestantene enige i. Men om dette er nødvendig — eller skal vi kanskje si hensiktsmessig, så beviser ikke det at det er en ufeilbarlig autoritet.

Det har alltid vist seg at det er nødvendig med en viss autoritet for å komme til klarhet i religiøse spørsmål, men den har likevel aldri eksistert.

Det hadde vært godt for Israels barn om de hadde hatt en ufeilbar autoritet til å tolke Skriften, og dersom de hadde hatt det, hadde aldri den yppersteprestelige domstolen dømt Jesus til døden ved å anklage ham for bespottelse og bedrag.

Gud har latt de mest viktige spørsmål stå i fare for å bli diskutert for alltid nå i mange århundrer, hvorfor skulle han da ikke la det være slik i framtiden?

Alt det en kan slutte seg til som en følge av det foregående, er at en autoritet er nødvendig. En kan kalle den kirke, synagoge eller komité. Den må våke over at den kristne læren forblir fullstendig, slik som forholdet er med alle vitenskaper og andre menneskelige anliggender.

En kan ikke forfalske skriftene til Homer, Vergilius eller andre klassikere. Om noen ville risikere å gjøre det, så er det dokumentgranskere og kompetente spesialister som beskytter originaltekstene. De er ikke ufeilbare. Det vet folk, men likevel har de tillit til dem.

En kan ikke skjønne hvorfor det ikke skal være på samme måten med religionen, og det uten at det eksisterer en pavelig eller kirkelig ufeilbarhet. For å *bevare* en bok eller flere bøker, er det ikke nødvendig å være ufeilbar.

Det at det er hensiktsmessig, vitner ikke så mye om at det eksisterer ufeilbarhet.

Det er katolikkens villfarelse at de tror at kirken er til for å gi menneskene nye læresetninger¹ og vise dem veien til evig frelse. Deres viktigste feiltakelse består nettopp i det.

¹ Dersom det var slik, er det sikkert at den trengte å være ufeilbar, slik som apostlene og evangelistene trengte å være det for å skrive de hellige bøkene. (Forf.'s anmerkning.)

Kirkens oppgave er noe annet. Den består i å lære at Veien, Sannheten og Livet finnes i lydighet mot Guds ord som er skrevet i Bibelen. Det finner en særlig klarlagt på en fullkommen og avgjørende måte i Det nye Testamente.

Det som Peter og de andre apostlene har bekreftet, det kan holdes for troverdig. Og det som de har kassert, *er* villfarelse. Og etter den tiden må alle som vil lære å kjenne sannheten, ta sin tilflukt til det som apostlene lærer i det skrevne ordet. Der har vi stenen som er lagt av Jesus Kristus, denne ufeilbarhet er nok for oss.

Men den katolske kirke gjør krav på å kunne forandre Jesu og apostlenes lære etter eget tykke. Kirken vil at menneskenes frelse skal hvile på *den*. Men menneskenes frelse hviler utelukkende på Jesus Kristus, vår guddommelige forløser. Det er han som er veien. Han har aldri sagt at kirken er veien. «*Jeg er veien, sannheten og livet*» (Joh. 14, 6).

Men den katolske kirken gjør krav på at *den* er veien og sannhetens absolutte hersker, og at den har rett til å forandre den etter eget tykke.

Og for å nå sin hensikt har kirken satt presteskabet i Jesu Kristi sted, og selv har den tatt Guds ords plass.

TREDJE KAPITEL

Enhet

Fire forskjellige benevnelser skiller den sanne kirken fra de andre uekte kirkene. Kirken må være: En, hellig, katolsk (dvs. universell) og apostolisk. En eneste kirke, den sanne kirke, kan forene alt dette i seg. Men *enheten* er det mest karakteristiske kjennetegnet på den sanne kirke.

Katolikkene slår fast at det er bare den katolske kirke som har disse fire egenskapene, og særlig *enheten*. *En* hjord og *en* hyrde. De andre kirkene derimot danner mange hjorder og mange hyrder.

Den sanne kirken er altså den romersk-katolske kirken. Til det svarer vi: Når en ser på kristendommen uten forutfattet mening, ser en at den aldri har vært enig. Allerede Paulus beklaget seg, og det forholdet at noen sa: «Jeg holder meg til Paulus; jeg til Apollos; jeg til Kefas; jeg til Kristus», fikk ham til å spørre: «Er Kristus blitt delt?» (1. Kor. 1, 12—13).

Allerede i de første århundrene oppsto det splid og det en kaller kjetteri, og det begynte ikke utenom menigheten, men innen den, blant menighetens medlemmer. Av det kan en godt trekke den slutningen at Jesu Kristi menighet aldri har utgjort *en* hjord, heller ikke hatt *en* hyrde, og den har aldri opplevd den *enhet* som Jesus ba Faderen om i sin yppersteprestelige bønn (Joh. 17, 21), og som er et bilde på den enhet som råder mellom Faderen og Sønnen. De sier: «Det finnes bare en eneste kirke i dag som danner *en* eneste hjord og har *en* eneste hyrde, og det er den romersk-katolske kirken.»

Hvilken oppsiktsvekkende forvrengning! Alle kirker kunne på samme måten påstå at de er *en hjord* med samme rett og grunn som den katolske kirken, og at de har *en* hyrde som har mest autoritet. Til og med protestantismen som er mest splittet, kunne påstå det, enten det er den lutherske kirken, den reformerte kirken, den anglikanske kirken eller metodistkirken, så er hver kirke *en*.

Noen svarer: «Men alle tilhører protestantismen, og det er nettopp derfor vi påstår at den er splittet.»

Det er sant, men en må ikke glemme at alle disse kirkene sammen med den katolske kirken tilhører den kristne kirken, og de ikke-kristne menneskene synes den er mer splittet enn noen annen religion.

De som anklager protestantismen for å være

splittet, burde ha klart for seg at en heller kan rette samme anklage mot kristendommen, for den er den mest splittede religion. Buddhistene eller muhammedanerne kan peke på de kristne og si: «Dere er splittet, følgelig er ikke sannheten å finne hos dere.»

Bossuets veltalenhet ble berømt på dette argument, men en kan skjønne at det er et tveegget våpen, og at det ikke beviser noe mot protestantismen.

Hvorledes skal vi da kjenne igjen den sanne religion i en slik mangfoldighet av ulikheter?

Det lar seg ikke gjøre ved benevnelsen *enhet*, for alle gjør krav på den, men ved tallet på og kvaliteten av de karakteristiske kristne egenskapene som den har.

Den kirken som ligger nærmest opp til Kristi evangelium når det gjelder læren og livet, det er den sanne kirken. Ikke fordi den er *en*, men fordi den er *ett med Kristus*.

FJERDE KAPITEL

Tradisjonen

Den katolske kirken påstår at vi ikke skal grunne vår tro bare på Bibelen, men også på tradisjonen. Det er helt naturlig at den katolske kirken ikke ser bort fra tradisjonen som støtte for sine dogmer. Uten tradisjonen kunne den forsvare bare bitte lite av de læresetninger den setter fram eller snarere påbyr som troesartikler.

Angående bevisene for tradisjonens verdi som grunn for vår tro gir vi følgende svar:

1. Det er nok for oss med de bevis som Bibelen gir, når det gjelder det som finnes der og i tradisjonen. Derfor har vi i sannhet ingen bruk for den bevisføringen som tradisjonen fører.

2. Vi godtar den læren som tradisjonen gir oss og som kirken påbyr som troesartikler om den ikke står i Bibelen, når den stemmer overens med Bibelens Ånd.

Det er sagt oss at apostlene og evangelistene var ufeilbare i sin lære og sine skrifter, og at

det de gjorde, sa og skrev under Åndens ledelse, var alt sammen fra Herren.

Vi godtar det ikke fordi det er tradisjon, men fordi det er i overensstemmelse med Guds ord.

Det er klart at når de skriftlærde og kirkefedrene ikke er ufeilbare individuelt, så er de det heller ikke kollektivt, siden Jesus ikke har gitt dem denne forrett. På grunn av dette forhold er tradisjonen mer eller mindre pålitelig for oss, men den er ikke ufeilbar.

3. Til slutt svarer vi angående de sannheter som Bibelen inneholder, men som tradisjonen vil gi en annen mening forskjellig fra den som er i grunnteksten: «Dersom vi ikke kan stole på Jesu Kristi ord og på apostlene, kan vi enda mindre tro på det som det dere sier.»

Forresten kan vi ikke skjønne hvorfor den læren som overføres fra tradisjonen, kan være «troessannheter» for oss, slik som den katolske kirken påstår.

Katolikkene sier at i begynnelsen utbredte troen seg ved den muntlige forkynnelse og ikke ved det skrevne ordet. De påstår at apostlene aldri har sagt at en skal lese Bibelen for å vinne frelse. Dette er en av den katolske kirkens villfarelser.

Jesus har for det første ikke skrevet noe, for han hadde til hensikt å forberede disiplene og apostlene til denne store oppgave. De skulle tale og skrive om det som han hadde lært dem.

Apostlene kunne heller ikke si til menneskene

at de skulle lese Jesu Kristi lære, for trykkekunsten eksisterte ikke da, og de hadde ikke kunnet bringe hans lære videre fort nok på den måten. De kunne ikke ha skrevet mer enn noen få eksemplarer, og det var svært få som kunne ha skaffet seg dem.

Hvorledes det enn er med det, er det feilaktig å påstå at apostlene ikke hadde annet middel enn talen til å forkynne troen. Hver gang de ikke kunne komme til de troende personlig, sendte de brev til dem forat det skulle leses opp på sammenkomstene. Det gjorde særlig apostelen Paulus.

Dessuten har de skrevet evangeliene og Apostlenes gjerninger, og det er rimelig at når de har skrevet dem, var det forat menneskene skulle lese dem og tro på Jesus Kristus.¹

Forresten hadde de fått en feilfri lære fra Kristus, og den skulle bringes videre, ikke bare i tale, men også i skrift.

Av denne grunn kan hvert ærlig menneske lære å kjenne Jesu Kristi sanne lære, enda apostlene er døde og ikke lenger er iblant oss. For vi vet at det i sannhet finnes en lære som er skrevet av mennesker som fikk evnen fra Jesus Kristus til å undervise på en ufeilbarlig måte om alt som han selv lærte.²

1 Se Joh. 20, 31: «Men disse er skrevet forat I skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og forat I ved troen skal ha liv i hans navn.» (A. Sundstedts anm.)

2 Forresten finner vi samme vitnesbyrd i den pålitelige tradisjonen fra de første århundrene. Hør på erke-

På den andre siden må vi anta at ikke alle ordene fra Jesus og apostlene ble gjengitt i skrift, det vitner Joh. 21, 25 tydelig om: «Men det er også meget annet som Jesus har gjort; skulle det skrives, hver ting for seg, da mener jeg at ikke hele verden ville romme de bøker som då måtte skrives.»

Av dette trekker den katolske kirken den slutningen at det er nødvendig med tradisjonen som kan meddele troens sannheter fullstendig.

Men vi har en innvending mot dette. Det er ikke trolig at apostlene — og enda mindre Jesus — noen gang forkynte en lære som var i strid med det som de hadde forkynt tidligere. De har heller ikke skriftlig bestemt hva som er bisaker og underordnede ting, så de har tilsidesatt det som er vesentlig for det evige livet.

Derfor er vi forvissnet om at vi har *hele sannheten* om Jesus Kristus i Bibelen, og der kan vi lære å kjenne *alt* som er nødvendig for det evige livet, selv om vi går med på at ikke alt er blitt skrevet.

Vi gjentar at kirkens oppgave ikke kan være

biskop Irene i Lyon (125—200): «Dette evangelium har apostlene prediket, siden har de ved Guds vilje skrevet det ned, forat det skulle bli grunnlaget og støtten for vår tro. Skriftene er fullkomne, for de er Guds ord, diktert av hans And. Det er bare de som er den apostoliske tradisjonen som er åpenbart for hele verden, og i kirken retter de sitt budskap til hver enkelt som vil lytte til sannheten.» (Adversus Haereses in, L). (Å. Sundstedts anm.)

noen annen enn å bevare denne læren og ikke tillate at noen som helst forandrer eller forfalsker den.

Men en kan aldri bevise at den har rett til å forandre eller legge til noe som helst til «den tro som en gang er overgitt til de hellige» (Jud. 3. v.).

FEMTE KAPITEL

Maria — vår mor

Etter å ha lest det foregående, kommer følgende påstand til å virke overraskende:

«Vi bør elske og ære jomfru Maria, Jesu mor, av hele vårt hjerte. Den som elsker Gud, elsker også den som er av Gud, og derfor må en elske sin neste.

Den som elsker Jesus, elsker alt det som er av ham, akkurat som når en elsker en person — elsker en det som tilhører ham, hans familie og hans venner. Derav kommer plikten til å elske jomfru Maria, Jesu mor. Hvem sto i grunnen nærmest ham, om ikke hans hellige mor? Hun våkte over ham med all sin ømhet. Hun tjente og elsket ham meget i hele sitt liv. Hun fullførte hans befalinger på en så fullkommen måte, at vi som elsker Kristus, bør elske henne ømt og vise henne taknemlighet for alt det hun gjorde for vår elskede og gode Jesus.»

Men det finnes grenser for alt, Vi skal ikke

elske jomfru Maria mer enn Jesus, ikke sette henne høyere enn ham og heller ikke i sentrum for vårt kristne liv. Ingen kan i grunnen ta den plassen som tilkommer Jesus uten at han tillater det. Dersom han hadde gitt anvisninger om dette i sitt jordiske liv, ville vi ha handlet i samsvar med hans guddommelige vilje.

Men hverken Jesus eller apostlene sier på noe sted at menneskene får alle nådebevis gjennom Maria. Marias universelle formidling er blitt tilagt henne senere av katolske forfattere, og det er uten noen støtte i Bibelen. Tvert imot! Det nye Testamente setter seg absolutt imot denne katolske forherligelsen av Maria.¹

Det er sant at hun ble hilst «velsignet være du blant kvinner» av engelen Gabriel (Luk. 1, 28), og som sådan hedrer alle evangeliske kristne henne.

i Uten tvil kommer det ikke til å vare lenge før dogmen om «Maria, meddeleren av alle nådesbevis» kommer til å bli fastsatt av paven. Kanskje det skjer samtidig som med dogmen om «Maria, medforsoneren». En liturgisk høytid, «Maria — meddeleren», har forresten blitt innstiftet i 1921. Det ble bestemt at den skulle holdes den 31. mai (Romersk messebok) og blir feiret i de fleste stift og religiøse ordener. En kjenner den selvfølgelige setningen: «Legem credendi lex statuat supplicandi.» (At vår måte å be på er avgjørende for troen.) Det er verd å legge merke til at den innledende bønne til messen «Maria, meddeleren» tiltemper ordene i Hebr. 4, 16 på Maria: «Adeamus cum fiducia ad thronum gratiae ....» («La oss derfor trede fram med frimodighet for nådens trone.»)

Jeg er glad for at jeg kan si, som nesten alle katolikker, at jeg dannet meg en feilaktig oppfatning av den innstilling som de evangeliske kristne har når det gjelder den hensovede jomfru Maria. Men etterat jeg kom i forbindelse med dem, innså jeg min misforståelse. Det er i sannhet ingen som elsker jomfru Maria mer enn dem som en kaller «protestanter».

Men overfor evangeliets lære mener de at de ikke har frihet til å sette Maria over den Herre Jesus Kristus, for det er ikke sagt noe sted i Bibelen at hun skal være den universelle meddeleren, englenes dronning og den som formidler alle nådesbevis og all guddommelig hjelp.

Da Maria kalte på Jesus, sa de til ham: «Se, din mor og dine brødre er utenfor og spør etter deg.» Frelserens svar er overraskende for katolikken som er vant til å tenke på kirkens læresetninger om «Himlenes dronning».

«Hvem er min mor og mine brødre?» sa han. «Se det er min mor og mine brødre! Den som gjør Guds vilje, han er min bror, søster og mor» (Mark. 3, 32—35).

Det gikk på samme måten da en kvinne begynte å forherlige jomfru Maria. Hun var blitt henført av Herrens forkynnelse og ropte: «Salig er det liv som bar deg, og det bryst som du diet.» Han tilretteviste henne ikke eller anbefalte å tillegne hans mor andaktsøvelser, slik som en hvilken som helst katolsk prest av i dag ville ha gjort, men i stedet sa han bare: «Salige er de

som hører Guds ord og bevarer det» (Luk. 11, 28). Det som denne kvinnen gjorde, var på en viss måte ikke noe annet enn at hun på forhånd begynte med den forherligelse av Maria som er i samsvar med den romersk-katolske læren.

Jesus Kristus forneker ikke at Maria skulle være «salig», men i de to foregående tilfelle reduserer han jomfru Marias personlige betydning og opphøyer troen og lydigheten mot Guds ord. Eller med andre ord, i stedet for å handle som katolikkene, forholder vår Frelser seg akkurat på samme måten som en hvilken som helst annen evangelisk kristen i våre dager ville ha gjort.

Er ikke dette et sterkt bevis?

Men vi ser rake motsetningen i katolisismen. Maria-tilbedelsen har lagt beslag på hele folkets fromhet, og helligdommene, kapellene og pilegrimsstedene som er helliget til Maria-dyrkelsen, er mange flere enn de som er tilegnet Jesus. Det er ganske enkelt å snu opp ned på verdiene.

De sier: «Maria er vår mor.» Når vi analyserer dette katolske troessynet, vil vi finne at det har sin grunn i Jesu ord på korset: «Se, det er din mor» (Joh. 19, 27).

Johannes er den eneste av evangelistene som forteller om det. Men de katolske forfatterne som kommenterer det, har ment å forstå at Jesus ga Maria som mor til alle dem som var til stede, og til alle dem sona var fraværende og dem som

skulle komme i framtiden, og at han betrodde dem til Maria forat de skulle være hennes barn.

Men i evangeliene framgår det klart at Jesus betrodde menneskene til Peter da han sa: «Fø mine lam, vøkt mine får.» Jesus hadde ingen sauehjorder eller lam. Det var tydelig at han mente menneskene.

På denne måten betrodde Jesus menneskene til Peter, de som han liknet med «får uten hyrde», og som enda en gang skulle mangle det. «Ta deg av dem, fø dem med den gode læren som jeg har undervist deg i» (Joh. 21, 15—17).

Vi spør: Hvorfor betror han dem til Peter, dersom han allerede har betrodd dem til Maria, og ikke bare som en hyrde, men som en mor? Forholder det seg slik at han ikke har tiltro til sin mor, og skulle det ikke være tilstrekkelig med hennes beskyttelse?

Disse to bibelstedene motsier hverandre dersom en godtar den romersk-katolske tolkningen. Men sannheten er den at Herren betrodde sin mor til Johannes og menneskene til Peter. Dersom Jesus virkelig hadde villet at hun skulle være vår mor, ville det ikke ha kostet ham mer å si til alle dem som var til stede: «Se, det er deres mor», i stedet for å si bare til Johannes: «Se, det er din mor.» Det ville ikke ha kostet ham mer å si til sin mor: «Se, det er dine barn.»

Dersom det ikke hadde vært noen andre mennesker enn Johannes ved Golgata, hadde det vært litt lettere å forklare den katolske tolkningen.

Men der var også Maria fra Magdala og andre gudfryktige kvinner.

Evangeliet gir klar beskjed i denne saken: Jesus vendte seg bare til Johannes for å si ham at han skulle være som en sønn for Jesu mor. Han skulle ta seg av henne med en ekte ømhet og trøste henne i hennes ensomhet, som en virkelig sønn. Og til henne sa han at hun ikke skulle bekymre seg for andre foranstaltninger. Hun skulle regne Johannes, hans elskede disippel, som en virkelig sønn i hans sted.

For å belyse dette skriftstedet i evangeliene enda tydeligere, kan vi illustrere det med en sammenlikning som er forståelig for hvem som helst.

En bonde vil gi sin venn en sekk korn som takk for de tjenester han har gjort ham eller som et bevis for sitt vennskap. Etterat bonden har tatt ham med til låven sin, som er full av sekker, viser han ham en sekk og sier: «Se her står din sekk, du får hente den når du vil.»

Dersom denne vennen som har fått en sekk korn, kommer med en vogn og forlanger å få hente alle sekkene fordi en har sagt til ham: «Se her er din sekk», ville da noen kunne gi ham rett i det? Kan noen tenke at dette uttrykket innebærer at han skulle ha alle sekkene?

Eller dersom gaven gjelder et levende vesen, en due f. eks., som bor i et duebur, og som eieren akter å gi til et barn. Han viser barnet den vakreste duen og sier: «Se her får du den vesle duen din.» Idet han tar den forsiktig i hendene og gir

den til barnet, sier han kanskje til duen: «Følg med dette barnet nå, det er din nye eier.» Kan noen tenke seg at han gir barnet alle duene i buret, eller at han gir duen som det er spørsmål om, til alle barna i kvartalet forat de skulle eie den?

Det ordet som Jesus bruker, står i entall og har akkurat samme betydning som: «Se, det er *din* mor.»¹ En må lese det som det står. Det er ingen fornuftig grunn til å tro at teksten inneholder noe billedlig uttrykk her.

Saken er den at en predikant tok seg fore å skrive prosa og poesi over denne setningen en vakker dag. Folk likte verket hans, det spredde seg stadig videre, og tradisjonen har bevart det. Hele den katolske læren om Maria har utviklet seg fra dette. Kom i hu det som tidligere er sagt om pavedømmet og Fetters nøkler: Jesus taler egenmektig og sier det han vil ha sagt.

*

²Vi har tenkt at det ville være interessant for de lesere som ikke er inne i teologiske spørsmål, å få litt greie på de katolske teologenes og pavedømmets læresetninger som nylig er kommet ut. På den måten kan de danne seg en klarere oppfatning av utviklingen av den romersk-katolske læren om Maria.

¹ Bruken av entall framgår tydelig av grunnteksten: «Idé he meter sou.» («Se, det er din mor.»)

² Dette tillegget er gjort av tidligere dominikanermunk Angel Béart. (A. Sundstedts anm.)

La oss da først høre noen av teologene: «Maria fortsetter sin gjerning i himmelen som medforløser idet hun deler ut til hver sjel spesielt de bønnesvar og nådesbevis som hun har hjulpet til å gjøre folk i sin alminnelighet fortjent til... Det lille vesen blir Guds barn i dåpsvannet fra å ha vært et vredens barn; synderen har vært åndelig død og kommer i kontakt med Kristi blod som faller over ham fra skrif tefaderens hånd, han får nytt liv og blir den himmelske Faders sønn. *Men det er Maria som føder både den ene og den andre til livet.* Uten den livets nåde som hun lar dem få, ville de alltid forbli i døden. Ingen blir noen sinne født på ny til det guddommelige livet uten at Maria har vært opphav til det på en overnaturlig måte. Livet som Maria gir oss, kan hun gi oss på ny dersom vi mister det. For vi kan ikke gjøre noe overnaturlig uten nåden, *og all nåde kommer til oss fra vår himmelske mor . . .*

Det blir mer og mer klart at striden skal fullføres under ledelse av jomfru Maria, og soldatene må kjempe *i hennes navn* for å vinne seier. Med henne er seieren sikret, og under hennes fot vrir slangen seg maktesløs . . . Avgjørelsen av denne forrett (den ubesmittede befruktningen) er proklamert på denne måten ved jomfru Marias makt i den nåværende tiden og ved apostelembetet *før Maria og under Maria.*»

(E. Neubert Marianiste, Dr. en Théologie. *Marie dans le dogme*. 2me édition, Paris 1946, pages 69, 70, 74, 197.)

«Bekjennelsen for Maria har sin verdi. Den bringer oss hennes nåde . . . En har ikke noe å frykte for henne, for hun blir ikke ergerlig for noe. *Hun har allerede forsonet alt . . . Den hellige jomfruen må stundom ta imot fra menneskene det som hun frasier seg. Det mislykkes så ofte for Gud selv.*»

(Paul Doncœur, Jésuite. *La sainte vierge dans notre vie d'hommes*, Etudes, 1935, pages 606, 607.)

«Det var ikke nok bare at Gud ble menneske for at forsoningen skulle nå sitt fullkomne mål, han måtte også knytte kvinnen til dette at han ble menneske og dette offer. En kan våge å påstå at det ville ha manglet noe i vår forsoning uten jomfruens smertefulle tjeneste, fordi denne tjeneste er den mest underfulle virkning av Kristi gjerning.»

(M.-J. Nicolas, Dominicain. *Revue Thomiste*, Janvier—Mars 1946, page 187.)

«Det er en *uendelig avstand* mellom Kristus og oss, og vi drives til å undersøke om en ikke kan forminske denne avstand. Det er her tanken på Maria kommer inn på en naturlig måte.»

(J. Guitton, *La Vierge Marie*, Paris 1949, page 164.)

«Hun bevarer oss fra det vonde, og *hun bevarer oss* — om en tør si det — *fra sin Sønn*, slik

som mor i en familie går imellom når det mannlige vanviddet' bryter ut.»

(A.-D. Sertillanges, Dominicain, *La vie Catholique*, Paris 1922.)

«Maria-opplevelsen karakteriserer den moderne katolisismen.»

(Yves-M.-J. Congar, Dominicain, *Le Christ, Marie et l'Eglise*, Paris 1952, page 92.)

La oss nå se hva paven lærer:

«Ved denne forening av lidelse og vilje mellom Maria og Kristus, fortjener hun å bli *gjeriløseren av den fortapte verden* på en verdig måte.» (Reparatrix perditionis orbis.)

(Pius X, Ad diem illum, 1904.)

«Maria utsto lidelsen og nesten døden med sin lidende og døende Sønn. Hun avsto fra sine moderlige rettigheter overfor sin Sønn for å *skaffe menneskene frelse* . . . Så langt som det sto i hennes makt *ofret hun sin Sønn*, så at en med god grunn kan forsikre at *hun selv* gjeløste hele menneskeslekten sammen med Kristus.» (Benedikt XV, Acta Ap. Sedis, 1918.)

«Hun er fritatt fra alle personlige og arvelige feil og er alltid i nær forening med sin Sønn. Som sådan bar hun ham fram på Golgata for den evige Fader, og dermed forente hun offeret av

sine rettigheter med sin morskjærlighet som en ny Eva for alle Adams sønner som bærer på arvesyndens besmittelse.»

(Pius XII, *Mystici Corporis Christi*, 1943.)

Som avslutning på dette kapitel skal vi sitere noen utdrag av talen som Cardinal Pizzardo holdt i Rom 23. oktober 1950. I egenskap av representant for pave Pius XII, åpnet han den første verdenskongressen for Maria-forskningen, noen dager før den høytidelige bestemmelsen angående Marias himmelfartsdag.

«Men bestemmelsen den første november 1950 utgjør også et utgangspunkt, inngangen til en ny tid, begynnelsen av en mer intens oppklaringsprosess. Den gir Maria-forskeren en mye tydeligere og dypere forståelse av «Marias usigelige hemmelighet», hemmeligheten om en kvinnes opphøyelse til den svimlende verdigheten å være Guds mor, som en skapning som har fått stå like inn til guddommelighetens grenser ved en enestående og uendelig storhet . . . Vi må f. eks. klarlegge enda bedre Marias umiddelbare medvirkning i forsoningen for å belyse hennes egenkap som «medforløser» for menneskeslekten . . . Vi må klarlegge enda bedre hva slags dronningverdighet Maria har . . . Det er mange biskoper og andre trofaste som er hengitt til Maria. Mange av dem (det var om lag 800 biskopelige søknader)

hilser med glede innstiftelsen av den liturgiske høytiden «Maria — verdensaltets dronning» . . . Vi må klarlegge enda bedre hvor åndelig nødvendig det er å hengi seg til Maria for å vinne frelse . . . Som dikteren sier: «Jeg ser en skjønnhet le, som er en glede i alles øyne.» Denne skjønnhet som er en glede, det er jomfru Marias milde og moderlige smil . . . »

(Documentation Catholique, Numéro 1082, 19 novembre 1950, colonnes 1504—1508.)

Denne siste betydningsfulle tekst avslører de dypeste tendensene i den katolske teologien og den veien som den romerske organisasjonen ugjenkallelig har slått inn på.

Skulle det ikke være tillatt for oss å spørre med et uttrykk som vi henter fra Pascal: «Hvilken likhet har denne læren med evangeliet?»

SJETTE KAPITEL,

Menneskelige forskrifter

Dersom den katolske kirken var Jesu Kristi menighet, påbød den ikke urimelige ting. Men den påbyr det urimelige, altså er den ikke Jesu Kristi kirke. Vi tenker å regne opp de mest fram-tredende av disse urimelighetene i dette kapitel.

Gudstjenesten på latin.

Den romersk-katolske kirke påstår at «den hellige messen er en virkelig gjentakelse av Jesu Kristi offer på korset, og at han ofrer seg på alteret uten blodsutgytelse, slik som han ofret seg for oss og utgjøt sitt blod på Golgata høy». Den sier at det er «en virkelig gjentakelse av hans siste måltid der han forvandler brødet og vinen til sitt legeme og blod». Det er altså ikke spørsmål om en enkel påminnelse her, men mer om den mest betydningsfulle akten i den katolske gudstjenesten.

Nå vel, la oss anta at messen virkelig skulle være en gjentakelse av Kristi offer, både på korset og ved Herrens måltid, men den urimelige motsigelsen blir ikke mindre åpenbar for det. Ifølge den katolske kirken kan ikke denne gjentakelse av offeret på korset forrettes på annet språk enn latin. Dette er en svært viktig regel for katolikkene, for de foretrekker heller å la være å forrette den hellige messen, enn at det skjer på folkespråket.¹

Ja, slik ser det ut i virkeligheten.

Men hver enkelt forstår jo at Herren ikke brukte latin, hverken ved det siste måltidet eller på korset. Alle mennesker vet også at en korgutt som er representant for de rettroende, må gjøre

¹ Det er nettopp dette den nåværende paven minner om med den største klarhet og styrke i sitt sirkulære «Mediator Dei et hominum» av 20. november 1947. Der leser vi følgende: «En må forkaste den dumdristige djervhet som enkelte har. De innfører nye liturgiske forordninger eller gjenopptar foreldet kirkebruk som ikke stemmer over ens med de lover og paragrafer som gjelder for tiden. Det er med sorg vi har erfart at slikt har inntruffet, og det har ikke vært i bare ubetydelige saker, men også i ting med svært alvorlig betydning. Det finnes de som bruker folkespråket ved den høytidelige messen.. Bruken av det latinske språket er vedtatt innen en stor del av kirken, og det er et klart, lysende bevis på enhet og en sterk beskyttelse mot forfalskning av den opprinnelige læren.... Det ville være en avvikelse fra den rette veien å innføre alteret i sin eldste form, som var et bord, og å avskaffe helgenbildene og statuene fra templene..» (A. Sundstedts anm.)

tjeneste under messen, enda han ikke kan uttale latinen korrekt, og av den grunn gjør han alvorlige feil. Han skjønner jo ikke hva han sier. Dersom messen ble holdt på hans eget morsmål, ville han kunne svare riktig, og han ville selv forstå det han sa, så han ville være mer oppmerksom og andektig.

Til tross for dette foretrekker den katolske kirken å avstå fra å forrette Herrens hellige nattverd og feire minnet om hans død, heller enn å gjøre det på folkespråket, slik som Jesus gjorde det eller i samsvar med apostlenes forskrifter.

Hvilken forvrengning av de åndelige verdiene! Innholdet ofret til fordel for formen. Målet blir gjort til middel, og midlet blir gjort til mål . . . Og alt dette blir til stor skade for menneskenes sjeler.

Mange prester skjønner nesten ikke den katolske bønneboken, og av den grunn har de nesten ingen nytte av den. Dersom de leste den på sitt eget språk, ville de skjønne den og være mer andektig, og de ville skaffe seg en grundig kjennskap til den katolske læren. Men ifølge den katolske kirken begår presten en dødssynd dersom han leser den katolske bønneboken på sitt morsmål.

Vi stiller spørsmålet: Dersom en vender seg til Gud i bønn og sier på latin: «Miserere mei, Deus secundum magnam misericordiam tuam», er det da noen som tror at Gud hører med velbehag, men at han ikke bare lar være å høre bønnen,

men blir grundig fornærmet dersom en sier på sitt eget språk: «Ha barmhjertighet med meg, o Gud, for din godhets skyld»? Ja, den presten som er dumdristig nok til å gjøre det, han rammes av en evig fordømmelse.

Her gjentar det seg at målet blir gjort til middel, og midlet til mål, til stor skade for menneskenes sjeler. Minner ikke dette om fariseernes ånd?

Når en deler ut et sakrament til de troende, skjønner de ikke noe av det som blir sagt. En taler til dem på et språk som de ikke skjønner. Kirken vet det, men ikke desto mindre foretrekker den at folket ikke skjønner noe og derfor taper hengivenheten, heller enn at de skal skjønne det og trekke nytte av de religiøse handlingene og utdelingen av sakramentene, for det ville de gjøre dersom det foregikk på deres eget språk.

For den som kjenner den katolske liturgien, er det svært trist å se hva de troende taper på grunn av denne forskrift. Hvilken glede ville de ikke oppleve dersom de skjønnte det som ble sagt ved dåpen, i bønnene, ved en begravelse og i uttrykksmåtene ved forløsningen . . .

Det er riktig, prisverdig og nyttig at kirken har sitt eget språk, et internasjonalt språk, da den ikke kjenner til noen grenser, og at paven eller kirkemøtet gir moralske eller doktrinære direktiv på dette språket da de *ikke har arvet tungemålgaven* som apostlene fikk.

Men la oss nå se på hvorledes den katolske

kirken går fram når den vil at de troende medlemmene skal rette seg etter de forordningene som den utferdiger. De sender en encyklika, en apostolisk forfatning eller en bulle, og det på latin; den er bestemt for hele verden. Siden lager de en oversettelse til folkespråket i alle land, så alle kan skjønne deres bestemmelse.

Nå spør vi: Bryr ikke kirken seg om hvorvidt de troende kan ha nytte av de religiøse seremoniene som foregår i helligdommene, og utdelingen av sakramentene? Om ikke kirken viser det noen oppmerksomhet, hadde apostlene stor omsorg for det, de som var de ufeilbare lærere av den evangeliske sannheten.

La oss høre på apostelen Paulus: «Dersom de livløse ting som gir lyd, enten det er en fløyte eller en harpe, ikke gir forskjellige toner, hvorledes kan en da skjønne det som spilles på fløyten eller harpen? Og om en basun gir en utydelig lyd, hvem gjør seg da rede til strid? Således også med eder: Dersom I ikke med eders tunge framfører tydelig tale, hvorledes kan en da skjønne det som blir sagt? I vil jo da tale bort i været. Så mange slags språk er det nå visst i verden, og det er intet av dem som ikke har sin betydning; dersom jeg altså ikke kjenner språkets betydning, blir jeg en utlending for den som taler, og den som taler, blir en utlending for meg. Således også med eder: Når I streber etter de åndelige gaver, så søk å få dem i rikelig mål til menighetens oppbyggelse . . .

Jeg takker Gud: jeg taler mer med tunge enn I alle; men i en menighets-samling vil jeg heller tale fem ord med min forstand, for derved å lære andre, enn ti tusen ord med tunge» (1. Kor. 14, 7—19).

På dette svarer de: «Men kirken tillater oversettelse.»

Vi roper med Shakespeare: «Ord, ord, og atter ord.»

Det er opprørende at de vil komme med listige ordvendinger og falske slutninger når det gjelder spørsmål av slik betydning, og det har tragiske følger for menneskenes tro.

Det er nok så at de liturgiske tekstene blir oversatt, men det er ikke det det er spørsmål om. Det som kreves, er at gudstjenesten og utdelingen av sakramentene eller den ensformige opplesningen av bønneboken blir forrettet på det språk som blir forstått både av den som forretter og av dem som deltar.

La oss se for oss alle de vanskelighetene som en troende katolikk har å kjempe med i det øyeblikket messen blir forrettet: Oversettelsen av de tekstene som presten leser på et annet språk; å kunne følge med når presten leser fort; å lese tekstene når belysningen er utilstrekkelig, slik som tilfelle er i de fleste katolske kirkene, for ikke å snakke om dem som har svakt syn, om dem som er trette eller om dem som knapt kan lese.

Dessuten har ikke alle råd til å skaffe seg en

fullstendig oversettelse av de katolske liturgiske tekstene, særlig de som har store familier, for prisen på bønnebøker og andre liturgiske bøker er ganske høy. Er ikke dette altfor mange vanskeligheter for en handling som den katolske kirken sier er uunngåelig for å vinne frelse?

La oss legge merke til at Jesus Kristus alltid brukte et språk som hans tilhørere snakket og skjønnte. Han ga sine apostler gaven til å tale i tunger forat alle skulle kunne høre på dem på sitt eget språk.

Hvilken forskjell det er på den måten Jesus gikk til verks på og på den måten de bruker som mener seg å være hans kirke!

Nattverdsfasten.

Jesus Kristus ga nattverden til sine apostler like etter måltidet. Men når en katolikk vil ta nattverden, må han ha fastet fra midnatt. Der- som en av helbredshensyn tar en tablett eller han uforvarende svelger noen dråper vann, er han uverdigg til å motta Herrens legeme. Men den som har knurret, vært utålmodig eller har stjålet 500 pesetas kan delta i nattverden, for den katolske kirken mener at det her er spørsmål om *peccata venia*Ma.i

Det innebærer at ifølge den katolske kirken

¹ Lettere eller «tilgivelige» synder, som gjør veien til frelse vanskeligere, men de stenger den ikke. (A. Sundstedts anm.)

er den som med overlegg har begått en «lettere eller tilgivelig synd», verdigere til å motta Herrens legeme enn den som ikke engang har gjort seg skyldig i en mindre feil.

Finnes det noen som kan tre på at Jesus Kristus ikke kan velsigne dem som har svelget noen dråper vann eller tatt en ubetydelig tablett? Har han ikke selv sagt: «Det er intet utenfor mennesket som kan gjøre ham uren når det kommer inn i ham; men det som går ut av mennesket, det er det som gjør mennesket urent» (Mark. 7, 15).

Men i nødstilfelle kan en jo få tillatelse fra Rom og bli løst fra nattverdsfasten. Atter igjen følelsesløs påstand med tomme og meningsløse ord og hyklerisk sofisme!

Vi spør: Hvorledes skal den som har hjertefeil kunne ta sin tilflukt til Rom når han kjenner at hjertet er svakt og vet at han blir hjulpet i noen timer når han tar beroligende midler? Eller den som har arbeidet hardt om natten, spist lite og kjenner seg svak, og som vet at dersom han spiser noen kavringer og et egg, vil han kunne holde ut til tiden er inne for nattverden? Må en i begge disse tilfellene vente på en tillatelse fra Rom, som vil ta minst fjorten dager? Vi spør videre: Har en bruk for tillatelse til å gjøre noe som Jesus Kristus har gjort? Han har jo sagt: «Jeg er veien!» Vi er blitt kalt til å komme gjennom *ham*, og det kan ingen hindre oss. Vi leser ordrett i evangeliet: «Og mens de

åt, tok han et brød, velsignet og brøt det, ga dem og sa: Ta det! Dette er mitt legeme» (Mark. 14,22).

Jesus så ikke noe som var til anstøt i at dette brødet ble blandet med det som de allerede hadde spist til påskelammet.

Hvilken grunn har den katolske kirken til å mene det? Er den mer samvittighetsvår og visere enn Herren selv?

Skriftemålet.

Når noen forlater den katolske kirken, oppstår dette spørsmålet i ham: «Hvem skal forlate meg mine synder utenfor den katolske kirken?»

Den katolske kirken påbyr hemmelig skriftemål for å få en skal få tilgivelse for sine synder. Grunnen til denne katolske læren finner en i følgende vers fra Joh. 20, 23: «Dersom I forlater noen deres synder, da er de dem forlatt; dersom I fastholder dem for noen, da er de fastholdt.»

Det er grunn til å spørre i dette tilfelle så vel som når det gjelder nøklene til himlenes rike: «Hvem sa Jesus Kristus disse ordene til?»

Når det gjelder nøklene til himlenes rike, talte Jesus til *en eneste* apostel, til Peter, men den katolske kirken tillemper disse ord på mange uten noen gyldig grunn.

Men løftet i Joh. 20, 23 gjaldt alle dem som var samlet med apostlene. Evangelisten Lukas forteller oss at de to Emmaus-vandrerne fant

«de elleve samlet, og dem som var med dem» (Luk. 24, 33). Og Johannes forteller utførlig om hendelsen: «Da det nå var aften den dag, den første dag i uken, og dørene var lukket der hvor *disiplene* var, av frykt for jødene (legg merke til at Johannes ikke sier «apostlene» eller «de tolv»), kom Jesus og sto midt iblant dem og sa til dem: Fred være med eder . . . Og da han hadde sagt dette, åndet han på dem og sa til dem: Ta imot den Hellige Ånd! Dersom I forlater noen deres synder, da er de dem forlatt; dersom I fastholder dem for noen, da er de fastholdt» (Joh. 20, 19—23). La oss legge merke til at Jesus ikke gjorde noen forskjell på dem som var til stede.

Følgelig var det ikke et privilegium som ble gitt bare til apostlene, og som de skulle overføre på sine etterfølgere.

Men er det mulig, sier katolikkene, at Jesus Kristus har gitt den prestelige makten til å forlate synder til alle disiplene, til og med dem som ikke var apostler?

Det er klart at tildelingen av et slikt privilegium er ufattelig i den betydning som den katolske kirken legger i det. Og det ser ikke ut som at apostlene og disiplene selv har tolket Herrens ord slik. For øvrig har vi alle de apostoliske brevene. Hva sier denne inspirerte, hellige og ufeilbare litteratur om syndenes forlatelse? Lærer den at Herrens apostler og disipler eller andre som er blitt ordinert av dem, har fått skriftemål ved utdelingen av sakramentet eller har gitt

syndsforlatelse på samme måten som den katolske kirken gjør?

Det finnes ikke et eneste sted i Det nye Testamente som bestemmer at en skal bekjenne syndene for en apostel, en eldste eller en tilsynsmann.¹ Og vi finner ikke et eneste eksempel på et slikt skriftemål i Apostlenes gjerninger. Tvert imot! Til en slik synder som trollmannen Simon sa Peter: «Omvend deg derfor fra denne din ondskap, og be Herren om kanskje ditt hjertes tanke måtte forlate deg!» (Ap. gj. 8, 22).

Han sa ikke til ham at han skulle «avlegge et godt skriftemål». Ved dette tilfellet hadde kanskje Peter glemt at han hadde makt til å forlate synder?

Johannes skriver: «Mine barn! dette skriver jeg til eder forat I ikke skal synde; og om noen

¹ La oss huske at eldste (gresk presbyterous) og tilsynsmann (gresk episkopos) er identiske i Det nye Testamente. Det er svært lett å overbevise seg om det ved å lese Ap. gj. 20, 17 (tous presbyterous) og v. 28 (episkopus). De to uttrykkene blir brukt uten forskjell for å betegne samme person. Se likeså Tit. 1, 5 (presbyterous) og v. 7 (ton episkopon). Det finnes ikke spor i Det nye Testamente etter den katolske trefoldige rangordningen: Diakonien, presteskabet og biskopembete. (Den sistnevnte tjenesten reknes for å være presteskabets høyeste form og er nedarvet fra apostlene.) Men i aposteltiden kjente de ikke til noe annet enn «tjenere» (se 1. Kor. 3, 5). Tjenerne virket enten på et bestemt sted som diakoner, eldste eller tilsynsmenn eller fartet fra det ene stedet til det andre som apostler, profeter, evangelister eller lærere. (A. Sundstedts anm.)

synder, da har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, den rettferdige, og han er en soning for våre synder, dog ikke bare for våre, men for hele verdens» (1. Joh. 2, 1—6).

Han sier ikke: «Dersom noen synder, må han ikke fortvile, men vende seg til oss, for vi har makten til å forlate synder.» Nei, ingen av apostlene har sagt det.

Det finnes ikke antydninger om hemmelig skriftemål i Det nye Testamente, og det leder oss til den eneste tolkningen som det er mulig å gi den Herre Jesu ord. Dersom apostlene hadde trodd at bare de syndene som de hadde tilgitt skulle bli forlatt, hadde de talt mer inntrengende om nødvendigheten av å bekjenne sine synder for apostlene eller de eldste, som de hadde innsatt, slik som de katolske prestene gjør. Da det ikke gikk for seg på den måten, innebærer det at de ikke la den meningen i Jesu ord som den katolske kirken gjør. For selv om vi må medgi at den Herre Jesu ord har nøyaktig den betydning som det ser ut ved første blick, er det et faktum at apostlene og Herrens disipler aldri benyttet seg av dette overordnede privilegium. Ville apostlene ha overlatt de botferdige i sine synder uten å gi dem forlatelse, dersom de hadde hatt denne handlingsfrihet?

Det er ufattelig at den Herre Jesus har knyttet menneskenes frelse til en syndsforlatelse som blir bevilget av andre mennesker, og at apostlene ikke hadde oppfattet det slik.

Hvilken mening må vi da legge i Herrens ord?

Her må jeg minne om at dette verket ikke er en teologisk avhandling, heller ikke en apologetisk håndbok, som jeg allerede har antydnet i forordet. Følgelig ligger det ikke innenfor rammen av dette arbeidet å legge fram en fullstendig tolkning av denne evangeliske teksten, men bare å forklare hvorfor jeg forlot katolisismen.

Men jeg vil peke på at den evangeliske teksten som det er tale om, ikke kan tolkes på noen annen måte enn apostlene og disiplene gjorde det. Deres tolkning er den eneste som vi kan godta og praktisere.

Apostlene var blitt uttatt til å spre evangeliets glade budskap i verden. Jesus sa til dem: «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen! Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark. 16, 15—16).

For at en skal bli frelst, må syndene bli tilgitt, ellers går en fortapt. De som trodde, skulle få sine synder forlatt, dvs. de som hadde hørt apostlene forkynne Guds ord, de skulle omvende seg og ta imot tilgivelsen ved troen på Jesus Kristus. Men de som hverken hørte på eller trodde det budskap som apostlene forkynte, de skulle bli fordømt. Deres synder hang ved dem.

Apostlene var de redskap som menneskene skulle komme til tro igjennom. Etter det kunne altså Herren ha sagt: «De synder som er blitt tilgitt ved deres forkynnelse, de skal i sannhet

være tilgitt, men de synder som ikke blir tilgitt ved deres forkynnelse, forblir i sannhet utilgitt.» En kan motta syndenes forlatelse bare ved troen på Jesus Kristus, og den kommer ved Guds ords forkynnelse. Det finnes ikke noe annet forsoningsmiddel.

Det kirkelige sølibatet.

En kan legge fram utallige argument mot denne kirkelige forordningen. Men vi innskrenker oss her til å tilbakevise de viktigste påskudd som hevdes av katolikkene. De prøver å forsvare denne risikable tvangen som er pålagt prestene i den katolske kirken.

De sier: «Det uskyldige og rene sølibatet stammer fra da Guds Sønn ble menneske. Han innførte en uskyldig og ren familie på jorden.»

Men en må ikke glemme at Jesus ikke tok noe hensyn til dette sølibatet da han grunnla sin menighet som var hans åndelige familie, og som også er vår familie. Tvert imot, han valte ut mennesker som ikke levde i sølibat, til grunnsten og som medlemmer av apostelkretsen.

De katolske forfatterne forherliger så tjenestevillig det fortreffelige ved sølibatet for å framholde hvor nødvendig det er at prestene er uskyldige og rene. Denne grunnen for sølibatet burde da også ha gjeldt profetene, patriarkene og prestene i den gamle pakts tid. Men vi vet alle at det ikke var tilfelle, men tvert imot har

Gud aldri sett det som noe hinder for den prestelige gjerningen at noen er ektemann eller far. Hvorfor krever de da at sølibatet er et vesentlig vilkår nå? Her kan en bruke et argument som blir brukt innen filosofien: «Den som beviser for mye, beviser ikke noe.»

Noen innvender kanskje at det nåværende presteskaperet står mye høyere enn det i den gamle pakt. Men det er en dum innvending. Når har Gud sagt det? Det er sant at embetene til evangeliets tjenere er hellige, men hvorfor utvalgte ikke Jesus da bare menn som var ugifte, til apostler, slike som f. eks. Johannes? Hvorledes kan vi regne det for urent som Jesus har erklært for å være rent?

Opgaven for profetene og yppersteprestene i den gamle pakt var hellig, og på den tiden fantes det ingen mer hellig tjeneste som menneskene kunne gjøre krav på. De var Guds representanter, den guddommelige lovens tolkere, og de ofret brennoffer i folkets navn. Hvorfor krevde ikke Gud seksuell avholdenhet til en slik oppgave? Riktignok krevde han av yppersteprestene at de skulle hellige seg og avstå fra alt som ifølge loven gjorde dem urene når de utførte visse prestelige tjenester. Men denne avholdenhet var bare en liten parentes i deres ekteskapelige liv.

På samme måten er det når en evangeliets tjener har en hard kamp å kjempe ut for gjenstridige synderes omvendelse, eller når han ønsker å motta en særskilt nåde eller velsignelse. Da er

han tilrådt å be og faste, hellige seg og avholde seg fra alt som kan adsprede ham eller skade hans tjeneste.

Men det er en forutfattat mening å avlede av dette at det er ubetinget nødvendig med fullstendig seksuell avholdenhet. Det er umulig å finne noen grunn i Bibelen for en slik plikt.

Jesus sa at «bare de som er det gitt» kunne forstå den seksuelle avholdenheten.' En skal altså ikke påby dem det som det ikke er gitt. Det er klart at dette ikke er sagt til alle prestene, for de skjønner det ikke og kan ikke praktisere det.

Dr. Rau forteller om en samtale som han har hatt med pater Monsabré om dette emne. Han skriver: «Etter det guddommelige livet som er «ett», finnes det ikke noe mer som er «ett» unnatt englenes liv. Og etter englenes liv finnes det ikke noe mer «ett» enn det uskyldige, rene sølibatet.» (Théologie du célibat virginal, page 55).

Det er virkelig sørgelig at en har glemt hva Jesus selv har sagt: «De to skal være ett kjød. Så er de da ikke lenger to, men ett kjød. Derfor, det som Gud har sammenføyet, det skal et menneske ikke adskille» (Matt. 19, 5—6).

Dr. Rau erkjente i verket «Théologie du célibat virginal» at den seksuelle avholdenheten er en gave fra Gud. «Naturlig sett er det umulig, men ved Guds nåde er det mulig for alle og tilbys alle.» (Side 76.)

Vi gjør følgende innvending mot dette: «Hvor-

ledes kunne Gud tilby allé noe som han krever av bare noen få? Sa han ikke i begynnelsen: «Vær fruktbare og bli mange og oppfyll jorden?»»

Hvilken overflatiskhet og skinnhellighet det ligger i alle deres slutninger!

Augustin, den store læreren i den katolske kirken, resonerte slik: «Kirken er opprinnelig en ren jomfru, hellig tvers igjennom, derfor må også prestene leve i sølibat.»

Hvilket vakkert resonnement! Men er det mulig at et samfunn, dvs. en moralsk vesens-enhet, kan være en ren jomfru?

Dersom en tenker på medlemmene som menigheten var dannet av, er det på sin plass å bemerke at den ikke opprinnelig var en ren jomfru, for de var gifte flere av apostlene og i første rekke Peter som var «lederen for den første menigheten og var den første paven». Og i kristendommens første århundrer var det mange evangeliske forkynnere som var gifte.

Apostelen Paulus selv påbyr at en som de velger til tilsynsmann eller eldste, skal være «en kvinnes mann» (1. Tim. 3, 2). Og i 1. Kor. 7 sier han klart at det er en god ting å gifte seg, selv om han medgir at det ville være enda bedre å ikke gjøre det. (Men her var det spørsmål om et personlig råd og ikke en Herrens befaling. Kfr. v. 25.)

Derfor er det spørsmål om hva en personlig foretrekker, eller om en vil si, et spørsmål om

mer eller mindre fullendelse, men ekteskapet er ikke i noe tilfelle noe vondt, ikke engang for en tilsynsmann i menigheten (episkopos), ifølge apostelen Paulus.

Dersom ekteskapet er et sakrament, skjønner en ikke hvorfor det er den største av alle synder og en styggedom for presten å ha en ektevigd hustru.

Sluttord

Det som er sagt i de foregående kapitlene, har vist leseren hvor manglende sammenhengen er i de katolske læresetningene, og jeg har latt ham forstå hvorfor jeg forkaster dem. Men om nettopp dette var de grunnene som drev meg til å forlate katolisismen, forklarer de ikke hva jeg har fått i deres sted. Det er det som jeg nå gjerne vil gjøre rede for som en avslutning til dette lille skriftet.

Vi har en udødelig sjel, og fra vår fødsel stilles vi overfor dette fryktelige alternativ: Enten evig frelse eller evig fortapelse. Det er altså ikke nok å forlate en lære; en må motta sannheten.

Å forlate katolisismen er det første skritt hver enkelt må ta om en ønsker å leve helt i sannheten. Men dersom en skal bli frelst for evig, må en ta et skritt til. «I må fødes på ny» (Joh. 3, 7). Jeg har også tatt det andre skrittet.

I alminnelighet hører en katolikkene si at de som forlater katolisismen, ikke vet hvor de skal ta sin tilflukt. Det tok meg tretten år innen

katolisismen før jeg oppdaget sannheten, men da jeg forlot katolisismen, fant jeg ut hvor jeg skulle ta min tilflukt uten å tvile. Hvor? Til Jesu Kristi evangelium.

La oss lese Matt. 1, 21: «Du skal kalle ham Jesus; for han skal frelse sitt folk fra deres synder.» Og i Ap. gj. 4, 12 leser vi: «Og det er ikke frelse i noen annen; for det er heller ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, ved hvilket vi skal bli frelst.»

I en annen forbindelse taler evangelisten Lukas om en fariseer som kritiserte Jesus fordi han tok imot synderinnen som salvet hans føtter med olje. Fariseeren var en alminnelig kjent religiøs mann, men det var ikke han som ble kjent rettferdig av Jesus. Han ble ikke frelst i det tilfellet. Men synderinnen derimot fikk høre disse ord fra Jesu lepper: «Dine synder er deg forlatt.»

Og da Jesus så hvorledes gjestene ble tvilrådige, fortalte han dem hva som var årsaken til at synderinnen ble frelst: Han sa: «Din tro har frelst deg; gå bort i fred!» (Luk. 7, 47—50).

Fra min tidligste barndom hadde de undervist meg i katolisismen at det er våre gjerninger som skal frelse eller fordømme oss. De gode gjerningene våre er uunnværlige, slike som f. eks. tilbedelsen av jomfru Maria, som de påstår bestemt er en sikker pant på frelse; helgendyrkelsen, andaktsøvelser, medaljonger, bønner for de døde, de pavelige velsignelsene, avlaten etc. etc. Alt dette gjorde meg tvilende. Jeg ble bekymret.

Men jeg fortsatte å lese i Bibelen, og der hørte jeg hvorledes Jesus sa til de største syndere: «Dine synder er deg forlatt!» Jeg utbrøt: «Og likevel ble ikke røveren døpt engang!» Til tross for det sa Jesus til ham: «I dag skal du være med meg i paradiset.»

Da spurte jeg meg selv: «Men den synderinnen har jo ikke «skriftet» og bekjent sine synder?» Likevel sier Jesus til henne: «Dine synder er deg forlatt.» — «Men hun ber jo ikke til jomfru Maria, og hun venter ikke frelse for sin sjel gjennom henne?» Dog sier Jesus bestemt: «Den som tror på meg skal ikke dø. Jeg er veien, ingen kommer til Faderen uten gjennom meg.»

Og jeg leste videre: «Den som tror på Sønnen, har evig liv; men den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham (Joh. 3, 36). «Og dette er vitnesbyrdet at Gud har gitt oss evig liv, og dette liv er i hans Sønn. Den som har Sønnen, han har livet; den som ikke har Guds Sønn, han har ikke livet» (1. Joh. 5, 11—12).

«Men hvorledes går det da med de gode gjerningene?» spurte jeg.

Hvilke gode gjerninger hadde vel røveren gjort, han som stred med døden sammen med Jesus på Golgata? svarte evangeliet. Hvilke gode gjerninger hadde vel den fortapte sønn gjort for at faren skulle ta imot ham?

«Men alle dem som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, dem som tror på hans

navn; og de er ikke født av blod, heller ikke av kjøds vilje, men av Gud» (Joh. 1, 12—13).

Tjuetre års intens katolsk utdannelse hadde etterlatt dype merker i meg. Den angstfulle tvilen minket i styrke, men den sluttet ikke å plage meg. Gjerninger! Du skal gjøre gode gjerninger! Det er helliggjørende kraft i de gjerninger som loven påbyr. Dette torturerte meg.

Jeg ga avkall på min familie og alt det jeg eide i denne verden. Jeg forsakte alt ved å gi hellige løfter om å leve i fattigdom, forsakelse og lydighet. Jeg undertvang meg og henga meg til timelange bønner. Jeg talte i overensstemmelse med den strengeste katolske rene lære. Jeg ga nøye akt på alle ordensreglene ; . .

Var ikke alt dette tilstrekkelig for min rettferdiggjørelse? Kunne jeg således vente rolig på døden og dommen?

Jeg åpnet igjen Bibelen, og apostelen Paulus ga meg et tydelig svar på det spørsmålet som plaget meg:

« . . . Om noen annen mener å kunne sette sin lit til kjød, da kan jeg det enn mer, jeg som er omskåret på den åttende dag, av Israels ætt, av Benjamins stamme, en hebreer av hebreere, overfor loven en fariseer, i nidkjærhet en forfølger av menigheten, i rettferdighet etter loven ulastelig. Men det som var meg en vinning, det har jeg for Kristi skyld aktet for tap; ja, jeg akter og i sannhet alt for tap, fordi kunnskapen om Kristus Jesus, min Herre, er så meget mer verd, han for

hvis skyld jeg har lidt tap på alt, og jeg akter det for skarn, forat jeg kan vinne Kristus og finnes i ham, ikke med min rettferdighet, den som er av loven, men med den som fåes ved troen på Kristus, rettferdigheten av Gud på grunn av troen, så jeg kan få kjenne ham og kraften av hans oppstandelse og samfunnet med hans lidelser, idet jeg blir gjort lik med ham i hans død, om jeg dog kan vinne fram til oppstandelsen fra de døde» (Fil. 3, 4—11).

Mitt hjerte banket, men et stort lys flommet inn i min sjel, og freden gjennomtrengte meg. Men jeg ville ha enda større klarhet.

« . . . for er rettferdighet å få ved loven, da er altså Kristus død forgjeves» (Gal. 2, 21).

Og jeg syntes jeg hørte Paulus rettet sine ord til meg idet han gjentok sin formaning til galaterne: «I uforstandige galatere! hvem har forgjort eder, I som har fått Jesus Kristus malt for øynene som korsfestet? Bare dette vil jeg få vite av eder: Var det ved lov-gjerninger I fikk Ånden, eller ved troens forkynnelse?» (Gal. 3, 1—2). «Og at ingen blir rettferdiggjort i kraft av loven, det er åpenbart, for: Den rettferdige, ved tro skal han leve . . . Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse . . . » (Gal. 3, 7—14).

Jeg fortsatte likevel å spørre: «De ytre gjerninger som påbys i loven, gir de rettferdighet eller er de unødvendige?»

«Men før troen kom, ble vi holdt innestengt i varetekt under loven til den tro som skulle

åpenbares. Så er da loven blitt vår tuktemester til Kristus, forat vi skulle bli rettferdiggjort av tro; men etterat troen er kommet, er vi ikke lenger under tuktemesteren; alle er I jo Guds barn ved troen på Kristus Jesus . . . » (Gal. 3, 23—29).

Gode gjerninger er velbehagelige for Gud. Vi bør utføre dem som et bevis på vår takknemlighet og for å behage Gud og bli ham lik. Men de er ikke grunnen for vår rettferdiggjørelse. Det er bare Jesu Kristi offer som har verdi for evigheten og gir oss full rettferdiggjørelse.

Det gjensto ikke noe annet for meg enn å ta imot Jesus Kristus som min Forsoner og å tro på den frelsende kraften i hans kors. Mine synder var tilgitt! Den gjelden som jeg hadde pådratt meg overfor vår himmelske Far, var betalt. Bare troen på den Herre Jesus kunne rettferdiggjøre min sjel. Jeg godtok dette. Jeg trodde!

Fra den stunden kjente jeg at Jesus Kristus oppfylte sitt løfte på meg: «Den som tror på meg, av hans liv skal det, som Skriften har sagt, rinne strømmer av levende vann» (Joh. 7, 38).

Et selvforsvar

Det er blitt spreidd mange dårlige rykter om meg fordi jeg forlot katolisismen, derfor har mine sanne og virkelig kristne venner oppfordret meg til å gjøre et tillegg til «Hvorfor jeg forlot katolisismen», en etterskrift til mitt forsvar. På den måten har jeg fått en anledning til å tilbakevise all simpel og uanstendig baktalelse som har vanæret min moralske anseelse. Den ble aldri diskutert før min omvendelse til den evangeliske kristendommen.

Jeg har alltid synes at det er lite kristelig å bruke tid og krefter til personlig forsvar. Men i mitt tilfelle kan det tjene til heder for evangeliets sak, og derfor vil jeg forklare meg for ærlige mennesker som ønsker å få opplysning om hvorledes det virkelig forholder seg.

Men jeg må si at jeg lager dette tillegg med dyp bedrøvelse og under stor skepsis. Det vonde som baktalelsen er årsak til, er det umulig å avhjelpe, og de som lidenskapelig hengir seg til å føre en sak i miskreditt, slutter ikke med det,

ikke engang overfor de mest håndpåtakeligé bevis.

Jeg sitter inne med en serie artikler der de har behandlet meg som en «Judas», en «forbryter» og en «svindler». De beskylder meg for at jeg har spilt alle disse rollene som en tarvelig hykler.

Er dette i stil med Jesu handlemåte? Nei, ikke engang når det gjelder de største syndere! Er det på denne måten han har befalt oss å oppføre oss mot dem? Han kaller jo Judas sin «venn», og gir ham et fredens kyss. Han gikk og lette etter det tapte fåret, og unte seg ingen hvile før han hadde funnet det og båret det med ømhet på sine skuldrer til den gode hyrdens færefold!

Men i våre dager håner en uten barmhjertighet den som søker sannheten i evangeliet, og som vil oppleve den til hvilken som helst pris.

«Døm ikke, forat I ikke skal dømmes!» sa Jesus. De har sagt at jeg i lang tid har ført et dårlig liv, at forstanderen for jesuittordenen forberedte seg på å utelukke meg, og at jeg tok flukten overfor den fryktelige dommen om utelukning og brøt de mest hellige forpliktelsene i min religiøse bekjennelse.

Brevet som jeg sendte til min prior og som jeg vil gjengi nedenfor, skal la dere forstå hvor falske disse anklagene er. Jeg ville gjerne gjengi *in extenso* det svaret som jeg fikk fra ham. Når jeg avstår fra det, er det bare av diskresjon, for

det ble skrevet i fortrolighet og var ikke bestemt til å offentliggjøres.

Barcelona, Sl. januar 1951.

Deres Høyhet Ordensforstanderen. Kjære fader i Kristus!

Jeg beklager dypt at jeg på denne måten volder Dem så stor smerte, for Deres Høyhet fortjener ikke noe annet enn det oppriktigste vennskap og den største taknemlighet. Men det finnes omstendigheter som tvinger en til å gjøre det som en ikke har lyst til å gjøre. Slik er det for meg i dag.

Jeg har bestemt meg for å forlate jesuittordenen så snart som mulig. Allerede under mine teologiske studier ble jeg skuffet på den katolske troen. Bevisene var ikke overbevisende for meg. Mine lærere kunne få den tanken at jeg manglet begavelse, og at jeg ikke hadde noen sans for teologi. Men sannheten er den at jeg ble stadig mer skuffet over teologien. Vår bevisføring bygger vesentlig på falske slutninger, og den katolske læren viker svært mye av fra Jesu Kristi evangelium. Jeg har studert og lest mye med virkelig hunger etter sannheten. Men jo flere framskritt jeg gjør, desto klarere ser jeg at katolisismen avviker fra den kristne sannheten. Jeg har diskutert mye med alle dem, som mener seg å ha grundig kjennskap til den katolske teologien, men de har ikke kunnet overbevise meg, i stedet har de ført meg enda lenger bort fra våre dogmatiske læresetninger.

Det tjener altså ikke til noe å diskutere. Det resultat som jeg ikke har kunnet oppnå på disse tretten år ved å studere teser, katolske bøker og teologer, kan ikke andre oppnå på noen måneder. Jeg kjenner like godt som dem de argumenter som de legger fram for meg. Det er bare forspilt tid. Jeg må være oppriktig mot min samvittighet for Gud, og jeg Kan ikke fortsette å spille denne komedie å forkynne læresetninger som jeg ikke tror på lenger. Den ubesmittede befruktningens uke (semana de la

Inmaculada) ble avgjørende for meg. Jeg utførte mine botsøvelser til fulle (en jesuitt må avsette ti dager for å feire denne religiøse høytid, ifølge metoden til den hellige Ignatius), og med den mest brennende iver prøvde jeg å løse dette problem. Jeg fikk erfare en slik fred, glede og klarhet i mitt indre som jeg aldri har kjent tidligere. Jeg vil følge evangeliet i dets renhet og apostlenes lære og utelate alle senere, menneskelige tillegg. Jeg ser at den katolske kirken er kommet langt bort fra Guds ord. Kirken — «vår hellige mor» — har stilt seg selv i forgrunnen og opptar den plassen som Bibelen skulle ha, og det katolske presteskaper har inntatt den plassen som tilkommer bare Jesus Kristus selv.

Frukten av mine botsøvelser dette år er at jeg er blitt helt befestet i Jesu Kristi sannhet, og at jeg har bestemt meg for å forlate den katolske religionen.

Att den stund min virksomhet som predikant har vunnet så stor interesse i Spania, vil det medføre strid og uroligheter om jeg nå skal begynne å tjene de evangeliske menighetene der. Jeg mener derfor at det er best jeg forlater Spania og tilkjennegir nyheten' om at jeg har gått ut fra jesuittordenen fra utlandet, på den tiden jeg mener det er passende.

Dersom De heller vil tilkjennegi at jeg forlater landet for å gjøre en studiereise til Sør-Amerika, ville vi kunne unngå mange ubehagelige ting.

Tro ikke, kjære prior, at det er spørsmål om «en kvinnehistorie». Dersom det hadde vært slik, hadde jeg sagt Dem det uten videre. Det er ikke spørsmål om avholdenhet, heller ikke om en tilfeldig overilelse. Når våre prester får vite dette, kommer de til å si som de sa om pater Carrillo de Albornoz, at jeg er blitt gal. Andre kommer til å påstå at mine teologiske kunnskaper var utilstrekkelige for å møte protestantenes angrep. Og det kommer ikke til å mangle på dem som vil si at Deres Høyhet har ansvar for å ha gitt meg altfor stor frihet og hatt for stor tiltro til meg.

Jeg vei også at Deres Høyhet straks kommer til å gjøre alt for å fraråde meg når De leser mitt brev. Jeg må likevel si Dem at det er fullstendig nytteløst. For resten tillater ikke den hjertelige hengivenhet som jeg kjenner, å trosse den sterke sinnsbevegelse som det vil medføre for meg å bli stilt overfor Deres Høyhet eller for jesuittkollegiets superior. For å unngå alle smerte like scener skal jeg ikke komme tilbake til Deres resi dens. Jeg er jo så ofte fraværende der, så ingen kommer til å savne meg. Jeg vil være Dem takknemlig om De la de tingene som er i rommet mitt — bøker, anmerkninger osv. — i en koffert og sendte den til Loyola-instituttet i Barcelona. AU dette kan jeg ha nytte av. Men dersom De mener det er best, kan De oppbevare alt sammen ----

Når det gjelder Loyola-instituttet, kommer Deres Høyhet til å få en kopi av statuttene for å kunne utnevne en stedfortreder til å ta hånd om ledelsen, dersom Deres Høyhet ønsker det. Den vil komme om noen dager. Selskapet har ingen forpliktelser. Dersom Deres Høyhet ikke har sagt noe innen en måned, kommer patronatet til å utnevne en annen direktør eller likvidere instituttet.

Dette brevet er også en oppsigelse, for jeg kommer ikke til å skrive noen scerskilt, dersom ikke De ønsker at jeg skal gjøre det fra Amerika. Fra dette øyeblikk forlater jeg helt og holdent jesuittselskapet og den katolske kirken. Utadtil fortsetter jeg som jesuitt til jeg har rukket å få ordnet med min reise, dersom Deres Høyhet tillater det.

Den som overrekker brevet, venter bare at Deres Høyhet ganske enkelt skal skrive «ja» eller «nei». Han vet ikke noe om hva det gjelder. Dersom Deres Høyhet sier ja, forlater jeg Spania fortrest mulig slik som det er en lydighetsplikt, uten at noen kommer til å få mistanke om min forandring. Dersom De sier nei, eller om De utsetter svaret, anser jeg det som nei, og da må jeg la andre få vite sannheten. Dersom mine overordnede skulle

legge hindringer i veien så jeg ikke kan reise, kommer jeg til å arbeide blant mine bekjente som protestant med den ubehageligheten som er nevnt ovenfor. Jeg tror at Deres Høyhet vil foretrekke at jeg reiser til Amerika.

Jeg ber Dem som en siste tillitsbevisning å ikke søke etter meg eller prøve å få i stand et sammentreff med meg. Beslutningen som jeg har tatt, er ugjenkallelig. Jeg ber Dem også at De siden må brevveksle med meg på en vennskapelig måte.

Jeg kommer til å huske Dem med stor ærbødighet og takknemlighet i hele mitt liv. Deres Høyhet og pater Artignes fortjener ikke annet enn aktelse og takknemlighet.

Gud skal lønne Dem for hva De har gjort for meg. De kan være overbevist om at jeg alltid har brukt den frihet som De har gitt meg, slik som en god jesuitt bør gjøre. Jeg har ikke noe å angre når det gjelder det, hva det enn skulle være. Jeg har alltid holdt strengt på å følge ordensreglene i mitt forhold til andre og når det gjelder besøkene i hjemmet.

Jeg elsker det meste i jesuittordenen av hele mitt hjerte, men jeg ser klart at det ikke lenger er min vei. Motta mitt varme farvel fra den som var Deres sønn, og som skal være Deres bror i Herren med samme hengivenhet inntil døden.

Luis Padrosa, 8. J. #

Deo. ærverdige ordensforstanderen kommer ikke i sitt svar til meg med den minste antydning om de anklager som de nå retter mot meg. Tvert imot uttrykker han sin dypeste beklagelse på samme tid som han viser sin respekt, det vitner følgende ord om:

«Det er med dypfølt smerte jeg skriver til Dem, det kan De være overbevist om. Da jeg

leste Deres brev av 31. d. m. i dag morges, ble jeg helt overveldet og maktesløs, og det var umulig for meg å gi Dem et svar med det samme. Og for å komme meg igjen og kunne tenke, ga jeg den som overrakte meg Deres brev beskjed om å komme igjen klokken seks på kvelden.»

Bare dette er nok til å bevise at min overordnede hadde den største aktelse for meg og var langt fra å tenke på å utelukke meg fra ordenen.

Dersom min oppførsel hadde vært dårlig, og dersom jeg hadde villet fortsette med det, hadde jeg ikke behøvd å forlate jesuittordenen. Jeg tror ikke det er nødvendig med noen særlig intelligens for å skjønne det. Ved å gjøre det, tapte jeg min prestisje, ga fra meg det berømte Loyola-instituttet og berøvet meg for mange venners oppriktige hengivenhet. Om noen hadde stor frihet til å leve innen jesuittordenen uten noen pinlige betenkeligheter, var det vel jeg.

Det er bare gudsfrykt som kan diktere en slik beslutning. Det må til en sterk overbevisning som en har fått gjennom studier og tenkning i lange år. Det finnes absolutt ingen andre motiv.

Noen innbiller seg kanskje at protestantene har bedratt meg med sine løfter, men da må mine baktalere vite at de ikke har bydt meg noe, og tre måneder etter min avreise fra Spania hadde jeg hverken arbeid eller husrom.

Da jeg forlot Spania, hadde jeg ikke med meg mer enn klærne og bøkene mine, selv om det

heller ikke har manglet på baktalelse på det området. De første månedene måtte jeg derfor leve av barmhjertighet fra mine evangeliske medbrødre.

Jeg avslutter denne etterskrift med den overbevisning at all baktalelse kommer til å fortsette trass i alle de beriktigelsene som jeg har gitt her og som kunne stadfestes.

Jeg vil gjerne få gi et eneste råd til dem som ønsker å få eie sannheten: Les så ofte som mulig de hellige evangeliene og brevene i Det nye Testamente! Der skal dere finne alt som en kristen skal tro og praktisere.

«Men han svarte og sa til dem: Og I, hvorfor bryter I Guds bud for eders vedtekts skyld?

I hyklere! rett spådde Esaias om eder da han sa: Dette folk ærer meg med leppene; men deres hjerte er langt borte fra meg; men de dyrker meg forgjeves, idet de lærer lærdommer som er menneskebud» (Matt. 15, 3. 7—9).

La oss forlate menneskebudene og i stedet lytte til den Herre Jesus Kristus, for det er bare han som har det evige livets ord.

Vitnesbyrd av Luis Padrosa for den kristne
menigheten i Tarrasa¹

I ti år har jeg prediket og talt offentlig for store tilhørerskarer og for et utvalt publikum, og jeg har aldri kjent meg nervøs i disse tilfellene. Men i dag har jeg for første gang i mitt liv kjent det som om jeg ikke kunne tale . . . Nei, jeg kan ikke! Dette er det mest gripende øyeblikk i mitt liv. Dere skal altså ikke vente å få høre en stortaler.

Jeg er her for å si dere at jeg heretter er deres bror, og at jeg har gjort samme erfaring som apostelen Paulus. Jeg har forfulgt dere av hele min sjel og for fullt alvor. Sammen med lederne for den katolske virksomhetsgrenen «La Accion Catolica», framstående industrimenn og noen av våre mest aktive propagandister har jeg organisert Loyola-instituttet. Jeg har brukt mye tid til studier og holdt forelesninger om «det protestantiske kjetteriet i Tarrasa». Emnet for et av

i Denne talen som er skrevet stenografisk, holdt Luis Padrosa i februar 1951, før sin avreise til Argentina.

disse foredragene var «Tarrasa, et arnested for kjetteriet». Dere må skjønne at for oss katolikker er pastor Samuel Vila (lederen for den «Spanske Kristne Misjonen») en fryktelig mann. Jeg dro til Villafranca for å preke. En sa til meg at det hadde oppstått vanskeligheter der.

— Hva har hendt? spurte jeg.

— Protestantene har begynt virksomhet i et kapell der for kort tid siden. Skal vi la våre ungdommer i «La Accion Catolica» forstyrre det ved stenkasting?

Jeg ble irritert over at protestantene hadde slått seg ned der. Jeg spurte hvor de var kommet fra. De svarte meg: — Fra Tarrasa!

Og i Villaneuva var det samme historien: Tarrasa!

Jeg lovte da å gjøre slutt på alt dette, og jeg forsikret dem at til og med i Tarrasa skulle protestantismen slås i stykker. Hva det enn må koste, må det bli slutt på løgn og villfarelse. Jeg sa videre til noen av mine tilhørere: — Er dere ikke skamfulle for at dere bor i Tarrasa som er hovedsetet for protestantismen i Katalonia, og at det ikke har lyktes for dere å undertrykke den?

Selv om de ikke la så stor vekt på det, bestemte jeg meg for å studere protestantismen og dens læresetninger. Straks etterat jeg hadde tatt denne bestemmelsen, fikk jeg besøk av M. X. Han sa til meg:

— Hele min formue står til din disposisjon for å kunne gjøre slutt på protestantismen.

Andre tilbød meg sin tjeneste. Jeg ba dem oppta en fortegnelse over alle protestantene som fantes i Tarrasa. To dager etterpå hadde jeg navn og adresse til alle protestantene som bodde der. Og mens jeg studerte deres lære, forberedte vi vår kampanje.

Jeg åpnet Bibelen og begynte å fordype meg i den. Hvor sto det om pavens ufeilbarhet? — Det var umulig å finne det. Nattverdsfasten og messen var heller ikke til å finne. Jo mer jeg studerte, desto klarere skjønnte jeg at kristendommen er en ting, og katolisismen en annen . . . De er helt og fullt atskilt!

Denne overbevisning ble stadig sterkere og sterkere, helt til den dag da . . . — dere tror at det hendte på en dag; nei, det kostet meg tretten års fryktelig kamp. Men jeg må si at jeg fant glede i denne kampen, for jeg liker vanskeligheter. Jeg har alltid foretrukket de mest hardnakkede og umedgjørlige tilhørerne, for jeg har vært helt sikker på å gå av med seieren.

— Men hvem er vel du, syntes jeg å høre Herren si da han så ned på meg fra himmelen. Hvem er du som stamper mot brodden?

Men jeg var oppriktig og søkte ærlig å finne sannheten. Men dere må vite at det er veldig vanskelig, ja, nesten umulig for en katolikk å lære å kjenne sannheten. Hvorfor det? Ja, hvor skal en finne sannheten?

— I Guds ord, de hellige Skriftene.

— Men vent litt, dere har ikke rett til å lese

Bibelen uten å lese kommentarene til pater Bover, Nacar-Colunga eller pater Scio samtidig, og de sier om lag slik: «Apostelen Paulus sa slik og slik, men en må forstå det i samsvar med mi» tolkning som en finner i *mine* bemerkninger.»

— Men kan jeg ikke lese hva Paulus, Peter og Herren selv har sagt?

— Nei, disse skriftene tilhører de forbudte bøkene.

— Men hva sier du, står Jesu Kristi evangelium og apostlenes skrifter i samme klasse som de forbudte bøkene?

— Ja visst! Ikke noe menneske må lese dem dersom de ikke er utstyrt med kommentarer av noen som er skikket til å tolke dem. Det inne bærer at det er menneskeord som dere må lyde, og ikke Guds ord.

Det var på den måten at denne store kampen begynte inne i meg. Jeg søkte sannheten av hele min sjel og befant meg stadig overfor et menneske (kommentatoren) som forbød meg å trede direkte fram for Gud. Men hvorfor det? Hvorfor kunne jeg ikke gå direkte til Jesus?

Til slutt skjønnte jeg at i den katolske forkynnelsen — og ellers i hele livet som katolikk — er Jesus framstilt som forstenet, et lik, et menneske som er spikret til et kors og er død . . . Og det er derfor den romersk-katolske kirken ikke elsker Kristus. Uten kjærlighet finnes det ingen mulighet til frelse, trass i alle messer, amuletter og helgenbilder. Alt dette gagnar ikke når

en* mangler kjærlighet og oppriktig tro. Og menneskene kommer aldri til å lære å kjenne denne kjærlighet, dersom de ikke ser den levende Kristus som er død for dem.

- Vet dere hva som hender en romersk katolikk? Jo, noe som er helt naturlig i den katolske institusjonen, men som er trist. En kan si om lag slik til dere: Jesus Kristus har dødd for dere, men i bunn og grunn betyr det ikke noe, for dersom en ikke er svært forsiktig, blir en fordømt. Deres frelse beror helt og fullt på dere selv, på det antall bønner dere ber, hvorledes dere bærer skapulalet, deres hengivenhet til Maria (det er et sikkert tegn til frelse) og av at dere deltar i altergangen den første fredagen i hver måned i en ni måneders tid ... Ikke sju måneder, eller åtte, nei, dersom det ikke er ni måneder, er det ikke til noen nytte. Og dere må vie en særskilt andakt til den hellige Peter eller den hellige Antonius ... og ikke å forglemme de tretten «Fader vår» til den sistnevnte. Dersom dere ikke ber mer enn tolv «Fader vår», tjener det ikke til noe, osv., osv.

Minner ikke alt dette om det som Jesus sa til fariseerne: «I blinde veiledere, som avsiler myggen, men sluker kamelen ... I som likner kalkede graver ... » (Matt. 23, 24—28).

Men det er presten som sier dette, og den prestelige verdigheten står over alt annet. Vi har plasert denne skjermen foran folket: vår hellige mor, kirken og presten. Og Jesus Kristus, hvor

er han? Bakenfor! Bakenfor hva? Bakenfor kirken og presten, og det er foran disse katolikken blir stående, og hans åndelige liv blir naturligvis svakt og blodfattig ved det. Alt dette har overbevist meg om at den romersk-katolske læren ikke kan være sannheten.

På den tiden leste jeg messen sammen med en korgutt som måtte svare på latin uten å skjønne hva han sa. Den stakkars gutten kom av for hvert ord, uttalte ordene dårlig, uriktig og bak fram. Om han enda hadde fått svart på spansk, hadde han skjønt hva han sa. Det ville gitt ham en ærverdig stilling. Men det betydde ikke noe om han gjentok ordene som en maskin.

Og jeg sa til meg selv: Nå er stunden inne for den hellige messen da en regner at en vel-signer Herrens legeme. Bakenfor meg er de trofaste, de ser ryggen på presten, hvorledes han gjør visse fakta, og hører hvorledes han uttaler ubegripelige ord. Noen sovner, de andre gjesper. Er dette åndelig liv? Er det dette som Gud har påbudt?

Alt dette synes dere er latterlig, akkurat som det dere gjør nå, er latterlig for dem. De påstår bestemt at det er kjetteri å bygge sin tro bare på Kristus.

Det er fryktelig vanskelig å bytte religion, for du kommer til å være i strid med tradisjonen hele ditt liv, med den atmosfære som du alltid har innåndet, med dine foreldre og venner. De vil si at enten er du blitt gal, eller har en kvinne

forvirret deg. Katolikken finner nemlig ingen annen årsak når noen går over til den evangeliske troen.

For ikke så lenge siden hørte vi snakk om en annen jesuitts omvendelse, en mann i en fram-tredende stilling, Carrillo Albornoz, som var generalsekretær for Maria-brorskapet i verden. Straks utbrøt noen: «Stakkars menneske, han er blitt gal.» Andre sa: «Det er en kvinne bakom dette.» De har ingen andre årsaker å oppgi.

Jeg kan si dere at jeg har studert disse spørsmål i tretten år. Jeg har førtitre års intens liv som katolikk bak meg, femten års grundige kirkelige studier, ti års erfaring som predikant og foreleser. Jeg er ikke forblindet av lysten. Jeg vet at en prest kan bli et rov for lysten og kan begå hvilken som helst synd, utukt, mord eller å stjele. Men siden omvender han seg, bekjenner sin synd og fortsetter igjen.

Å gå over fra en religion til en annen kan ikke skje gjennom lysten, men vel ved å reflektere og ved overbevisning. Det er ved å studere Bibelen at en finner denne store ulikheten i læren.

Hvor er for eksempel læren om skriftemålet i Apostlenes gjerninger? I den katolske kirken forkynner de overalt at en må gå å skrifte. Men Jesus sa til synderinnen som gråt ved hans føtter: «Dine synder er deg forlatt.» Når skriftet hun? Hun manglet vel ikke synder? Og da Jesus så at gjestene ved bordet tvilte på det han sa, forklarte han dem at det var hennes tro — ikke

hennes, handling eller hennes ydmykhet — som hadde frelst henne. Kan en finne den minste antydning i disse ordene av Jesus om at hun burde gjøre en god gjerning, eller at hun skulle besøke tempelet?

Og videre, røveren som døde i Jesu nærhet... Hvilken god gjerning gjorde han? En eneste: Han trodde på Forsoneren. Ikke noe mer! Der-som han var blitt befridd fra å dø, ville han naturligvis ha hatt sine kristne plikter å fylle, men det var ikke nødvendig for å rettferdiggjøre ham. Kristus hadde utgytt sitt blod for ham. Røveren trodde på denne forsoningen. Han beviste at han angret og trodde, og det er klart at han ble rettferdiggjort i Guds øyne, for Jesus sa til ham: «I dag skal du være med meg i Paradis!»

Det var ikke spørsmål om noen skjærsild. Forresten hvilken skjærsild skulle han vel finne der, og hvor finnes denne skjærsild? I så fall hvor mange år ble han dømt til å være i skjærsilden? Han hadde et liv i nasking bak seg, kanskje hadde han til og med myrdet, men likevel sier Jesus til ham: «I dag skal du være med meg i Paradis!» Det var på den måten han unngikk katolikkenes skjærsild. Forresten hvem taler om denne skjærsilden? I Guds ord står det absolutt ikke noe. Har dere handlet i tro, ja, da er dere allerede rettferdiggjort.

Jeg spurte meg selv: «Når jeg forlater den katolske kirken, hvem tilgir meg da mine synder? Jeg vil naturligvis prøve å ikke synde, men vi **et:**

svake . . . » I den katolske kirken er alt ordnet på en fortreffelig måte; når en har syndet, er det bare å gå til presten. «Ego te absolvo a peccatis tuis (= jeg løser deg fra dine synder!), og så er saken klar. En kan igjen delta i nattverden. Men hvorledes skal jeg gjøre dersom jeg forlater den katolske kirken?

I Apostlenes gjerninger og i hele Det nye Testamente er det klart framstilt at det er bare hos Gud jeg kan få syndenes forlatelse.

Dersom dere visste om alle de kvalene katolikkene må gå igjennom, ville dere aldri holde opp med å takke Gud for hva dere er og for hva dere har. De menneskene som går til messen hver dag, befinner seg i en evig angst, og de spør seg selv stadig: Blir jeg frelst, eller går jeg fortapt? Har jeg skriftet på rette måten? Har jeg virkelig sagt det jeg skulle si? Skjønnte skriftefaderen meg helt ut? Selv om saken var i høyeste grad komplisert, kunne jeg da likevel ikke ha detaljert den mer?

De har ingen fred. Kan dette være den sanne religionen? Kunne vi finne denne metoden i evangeliet til å plage sjelene? Og når har vel Jesus og apostlene plaget synderne med sine spørsmål? Nei, slik lyder deres budskap: Min sønn, vil du omvende deg. Tror du i ditt hjerte at Jesus Kristus har tilgitt deg? Dersom du gjør det, har din tro frelst deg. Og det er alt. Apostelen Paulus sier: «Er rettferdighet å få ved loven, da er altså Kristus død forgjeves.»

Dere evangeliske kristne kjenner en kjærlighet til Kristus i deres hjerter, fordi dere vet at han er *deres* frelser. Denne kjærligheten kan ikke katolikkene erfare i samme grad. En katolikk prøver å frelse seg selv ved det han gjør og ikke gjør.

En evangelisk kristen som sier: «Nå kan jeg leve som jeg vil, for Jesus har frelst meg», han kan naturligvis ikke være en sann kristen. Men jeg er overbevist om at dere har det klart på det punktet.

Førrige dag hadde jeg besøk av en jesuitt som var min første lærer i jesuittordenen. Da han visste om min beslutning, sa han at han sluttet seg til Balmes forklaring: «Den som forlater katolisismen, vet ikke hvor han skal ta sin tilflukt.» Han sier videre: «Et bevis for at katolisismen er sannheten, er at alt det andre er 'bare sekter, den ene sier ett og den andre noe annet, og en vet ikke hva en skal tro.»

— Men det har kostet med tretten år å oppdage sannheten, svarte jeg ham, og å oppdage at sannheten er utenfor den katolske kirken, men jeg har ikke hatt noen vanskelighet med å finne noe tilfluktssted. Jeg fant det i vår Herre Jesu Kristi evangelium og i Guds ord. Det finnes ikke noe annet.

— Skal De nå bli lutheran, kalvinist eller metodist?

— Jeg skal være en kristen.

— Men siden da?

—• Spørsmålet om å slutte seg til noen menighet kommer senere. For øyeblikket er det viktigst for meg å være en kristen etter Kristi ord og apostlenes lære, helt og fullt lyde deres lære, nære meg av den og å forkynne ved mitt eksempel og mine ord.

— Hvor hen?

— I den menighet som ligger nærmest dette. Det er egentlig yttersiden av saken. Men jeg skal først og fremst være en kristen som tilhører Kristus, vår Frelser. For evangeliet og Guds ord er så klart og enkelt at vi kan forstå det uten mellomhender.

Tilgi meg, brødre, at jeg har forfulgt dere ... Jeg tror ikke at jeg har gjort dere mye vondt, for da jeg bestemte meg for å studere og bekjempe den evangeliske kristendommen og jeg hadde erklært dere krig, da erklærte Gud meg krig ... og det er naturligvis han som har gått av med seieren! Men jeg er svært fornøyd med mitt nederlag, for jeg er ikke alene om det. Det er nettopp det Paulus uttrykker når han sier: «Men det som var meg en vinning, det har jeg for Kristi skyld aktet for tap.»

Jeg kan nok aldri fulltakke Herren for at han førte meg fram til sannheten.

*Epilog Av
Norman Porter.¹*

Det er sikkert interessant for leseren å få vite at Gud allerede har velsignet Luis Padrosas vitnesbyrd i Spania på en underfull måte, trass i at han ikke har kunnet tale offentlig i landet.

De første eksemplarene av denne boken sendte Padrosa med dedikasjon til sine gamle venner. De ble årsak til en slik forskrekkelse at den katolske biskopen i Barcelona skrev en artikkel i all hast. Den ble publisert i alle aviser og lest opp i radio for å advare folket: «Hvem som helst som leser denne boken, skriver den av eller oversetter den eller oppbevarer den som sitt eie i stedet for å overlate den til den biskopelige sensuren (gjennom presten på stedet) forat den må bli ødelagt, den skal rammes av den strengeste bannlysning.»

Det er merkelig at de kirkelige autoritetene er så forblindet at de ikke skjønner at til og med Spania ikke er det samme i det tjuende århundre som det var i middelalderen, og at bannlysningen

¹ Representant fra Storbritannia og Irland for «Spanias Kristne Misjon».

er den beste propaganda for Luis Padrosas bok i dag, om den skremte folk i inkvisisjonens dager.

Det ville være farlig å oppgi her det antall eksemplarer av denne boken som er blitt utgitt i hemmelighet i løpet av to måneder, men vi våger å si at etterspørselen har vært uvanlig stor. Folk har gått hardt inn på de evangeliske kristne i Spania og særlig i Katalonia, for de har betalt nesten hvor mye det skulle være for å bli eier av et eneste eksemplar av denne boken.

Bøkene har gått fra mann til mann på fabrikkene, og på den måten har hundrevis fått lese dem. Boken har endog nådd den aristokratiske klassen. Der er den blitt lest med stor interesse og sympati av mennesker som i alminnelighet aldri blir nådd av den evangeliske virksomheten. Vi synes at det er verdt å gjenfortelle noe av det vi har hørt i denne forbindelsen.

Da bannlysningen ble bekjentgjort, utbrøt en vitebegjærlig katolikk: «Hurra! Bannlysningen er utferdiget av biskopen i Barcelona, men jeg tilhører jo biskopstiftet i Vich. Jeg kan altså lese boken uten å bli fordømt!»

En annen sa: «Bannlysningen gjelder dem som leser eller beholder boken, men den rammer ikke dem som hører på når en annen leser fra den.» Og så lot han en av sine venner lese boken fra perm til perm for ham. Da han ikke rørte ved boken selv, kjente han seg ikke skyldig i ulydighet mot biskopen.

En arbeider på en fabrikk la fra seg boken

på en maskin en dag mens han gikk inn i et rom ved siden av for å hente noe materiale. Da han kom tilbake, fikk han se direktøren for fabrikkens stå med boken i hånden. Da ble arbeideren forskrekket, for de hadde ikke rett til å ta med seg bøker inn på arbeidsplassen. Men i stedet for å tilrettevise ham ba direktøren ivrig om å få kjøpe boken, for om noen måneder vil denne boken komme til å koste det dobbelte, sa han.

En hushjelp hadde begynt å gå på de evangeliske møtene i Tarrasa. Hun fortalte at hennes vertinne hadde lånt Padrosas bok, men hun var engstelig for å lese den da hennes mann hadde lest i avisen om bannlysningen som nettopp var utferdiget. Men han hadde ledd og sagt at han svært gjerne ville lese den. Da spurte hushjelpen om de ville låne den til henne, og det gikk de med på. Hun leste i den til langt på natt. Dagen etter spurte vertinnen hennes hvorfor hun hadde hatt lyset på så lenge utover natten.

— Jeg kunne ikke la være! svarte hun. Jeg leste gjennom hele boken, den var så interessant. Jeg tror Luis Padrosa har funnet den sanne veien til frelse.

— Er det på den måten, må jeg lese den også, svarte vertinnen.

Hennes mann syntes det var morsomt at hun forandret mening slik.

I et møte like etterpå hadde denne enkle hushjelpen erklært:

— Jeg kommer for å få vite mer om frelsens

vei. Vertsfolkene mine ville også gjerne komme til møtene, men de er redd på grunn av sin sosiale stilling. De er imidlertid overbevist om at dere forkynder Kristi sanne lære.

Et eksemplar av boken ble sendt til en ukjent venn, en dranker og umoralsk mann. Da han leste denne boken, kom han på den tanken å besøke de evangeliske møtene, enda han var katolikk. Første gang han var der, ble han omvendt i et bønnemøte, og da ba han: «Å, Herre, jeg har trodd på mye, men aldri på dette at det er nødvendig å bli frelst. Takk for at du åpnet øynene på Luis Padrosa forat også mine øyne skulle bli åpnet.»

Den mannen vitner stadig om Gud etter at han har opplevd en virkelig omvendelse.

En nonne fra sykehuset Sacré-Cœur i Barcelona traff en dag en femten års jente i en sporvogn. Hun sto og snakket med en venninne. Nonnen ble forundret over deres samtale og spurte:

— Er du katolikk eller protestant, mitt barn?

— Jeg er evangelisk kristen, svarte jenten.

— Å, så vidunderlig! Du har samme religion som pater Padrosa. La meg si deg en hemmelighet: Nesten alle nonner på vårt sykehus har lest den forbudte boken . . . Jeg har lengtet så etter å treffe noen som kunne undervise meg i læren.

De bestemte å møtes for å samtale mer om frelsens vei, og en uke senere var nonnen blitt omvendt. Da skrev hun til paven for å bli løst

fra klosterløftene. Brevet ble stanset og sendt til biskopen av Barcelona, og han sendte bud etter nonnen. Da han skjønnte at hun virkelig var omvendt, befalte han henne å forlate landet.

Da hun hadde tatt avskjed med den unge jenten som hadde vært et Guds redskap til hennes omvendelse, skrev hun følgende:

— I mer enn tjue år har jeg forsaket mye for å vinne frelse. Ofte har jeg vært fylt av angst ved tanken på døden og evigheten. Men nå, bannlyst i mitt land og uten venner, er jeg lykkeligere enn noensinne før, for jeg vet at Jesus ikke er en «delvis» Frelser, men han frelser fullkomment. Jeg vet at han skal være med meg alle dager til avslutningen av mitt liv på jorden, og at jeg siden skal få være hos ham i herlighetens himmel.

*

Den spanske utgaven av denne boken fortsetter sin misjon i Spania. Den går fra mann til mann, og mange katolikker får sine øyne åpnet.

Det mest karakteristiske trekket ved de spanske kristne er deres absolutte oppriktighet og deres overstrømmende nidkjærhet for den sanne evangeliske kristendommen.

Må vi be trofast for dem, og la oss aldri glemme alle pastorene og arbeiderne innen Den Kristne Misjonen i Spania, heller ikke deres leder, pastor Samuel Vila.

Gud være takk for evangeliets mektige budskap i Spania!